

Frankelandgroep

nieuws

editie 2 - 2021

Spoorbaan in Frankeland

Met de hobbykar door Schiewaegh

#Unselfie: en de winnaar is ...?

Colofon

Jaargang 13, nummer 2 - 2021

Oplage 3.600 stuks

Hoofredacteur Vacature

Redactiesecretaresse Diana Snoek

Frankelandgroep Nieuws is een uitgave voor bewoners en cliënten van Frankeland, Harg-Spaland, Jacobs Gasthuis, Schiewaegh, Vaartland en Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep

Redactiemedewerkers

Janneke Warmolts, Carien Kemink, Marlies Engel, Elly Kramer, Rob Besseling en Ingrid Woelms.

Met dank aan allen die aan deze editie hebben meegewerkt

Vormgeving

DTPat - Patrick Mostert

Atlantis Creative

Frankelandgroep Nieuws verschijnt zes keer per jaar
Het volgende nummer verschijnt op 15 juni

Redactieadres

Frankelandgroep Nieuws

Sint Liduinastraat 10, 3117 CS Schiedam

Telefoonnummer: 010 - 426 49 25

U kunt uw inzending in een envelop, gericht aan Redactie Frankelandgroep Nieuws, inleveren bij de receptie van Frankeland, Harg-Spaland, Jacobs Gasthuis, Schiewaegh of Vaartland; ook kunt u uw inzending per e-mail richten aan: fgn.redactie@frankelandgroep.nl

Kopij voor de volgende editie kan worden ingeleverd bij het secretariaat van Frankeland, t.a.v. Diana Snoek.

Dit kan vanaf nu al, maar de uiterlijke inleverdatum is

maandag 3 mei, wat strikt wordt gehanteerd.

Kopij die na deze datum wordt ingeleverd, kan niet meer worden geplaatst

De redactie behoudt zich het recht voor inzendingen te weigeren of in te korten

Bezoek van Nova

45

Dansmavo on tour

48

Märklin spoorbaan voor de dagbesteding Frankeland

66

In deze editie

Voorwoord	4
Nieuw bij de Frankelandgroep:	6
Smaakcentrum consult en coaching	
Breiles stagiairs	9
Afscheidswordje van Wendy	10
Cadeau van Protestantse Gemeente Kethel	12
Met de beentjes in de lucht	13
Exposities	14
Klachtenfunctionaris/vertrouwenspersoon	15
Twee vliegen in één klap	16
Gedicht	17
Ik wens, ik wens ... dat uw wens uit mag komen!	18
Verdriet is de keerzijde van liefde	20
Van koken naar breien	21
Verlies in tijden van corona	22
De werkdag van ...	24
#Unselfie: en de winnaar is ...?	28
Herdenken op de afdeling	29
KomKids op sneeuwvisite	30
Groei en bloei doet de zintuigen prikkelen	32
We gaan wat beleven in Schiewaegh	34
Natuur-rijk Schiedam	36
Sneeuwpret en snowface challenge	38
Op de koffie bij ...	40
Nieuws van het Steunfonds Derde Wereld	44
Valentijnsdag is voor iedereen ...	46
De leerafdeling is win-win-win voor cliënten stagiaires en medewerkers	50
De nostalgieruimte: wat blijft is de herinnering ...	54
De wonderfoon	57
Column TOF	58
Waar een wil is, is een weg	60
Loempia's bakken	61
Stakeholder aan het woord	62
ZorgkaartNederland in beeld	65
Om even bij stil te staan ...	69
Uitstapjes tijdens de lockdown 'Zo gewoon mogelijk'	70
Boetseren	71
Met de hobbykar door Schiewaegh	72
Archief Schiedam	74
Prijspuzzels	78

Voorwoord

Terug naar 'normaal'!

Door Pepita Breugem

Onze zorgvisie heeft als motto 'zo gewoon mogelijk'. Simpel gezegd, we streven ernaar dat onze cliënten ook binnen de Frankelandgroep hun eigen leefstijl kunnen blijven voortzetten.

Helaas heeft corona afgelopen jaar veel roet in het eten gegooid. Vrijwel niets was meer 'gewoon'. We zijn beperkt in ons doen en laten, in het deelnemen aan georganiseerde activiteiten, in onze contacten en ontmoetingen met familie, vrienden, kennissen of zomaar op straat, in samen een drankje doen of eten in een restaurant, in even kunnen winkelen, enz., enz. De wereld ligt - kort samengevat - op z'n gat. Niet in het minst voor al onze bewoners en zelfstandig wonende cliënten. Corona heeft onvoorstelbaar veel angst, eenzaamheid en verdriet met zich meegebracht.

Ik heb enorme bewondering voor de veerkracht en saamhorigheid die ik in deze coronaperiode zie en ervaar binnen de Frankelandgroep, onder alle cliënten en medewerkers. Iedereen probeert er elke dag het beste van te maken! Dat zie ik ook terug als ik dit magazine doorblader. Er wordt binnen de locaties steeds gekeken naar wat wél mogelijk is en de sfeer is goed. En we zijn heel blij met wat we afgelopen jaar ondanks corona hebben kunnen realiseren. Zomaar twee voorbeelden zijn de opstart van een smaakcentrum

binnen de Frankelandgroep en de realisatie van de nieuwe binnentuin bij Frankeland. U leest er meer over in dit magazine.

En nu we in het voorjaar komen, bloeit niet alleen de nieuwe tuin weer op, maar ook de hoop! Heel veel van onze bewoners en cliënten zijn inmiddels of bijna twee keer gevaccineerd. Daarmee wordt er binnen onze locaties weer meer mogelijk! Ik schrijf dit voorwoord in het weekend van 12/13 maart. Enkele dagen geleden hebben we binnen bestuur en directie overeenstemming bereikt over versoepelingen van de coronamaatregelen binnen onze locaties. Deze worden nu eerst voor commentaar en goedkeuring voorgelegd aan o.a. de cliëntenraden en dan breed gecommuniceerd binnen de Frankelandgroep.

Versoepelingen ... voorzichtig beginnen met uitzicht op meer en terug naar echt normaal! Er gloort dus hoop en mijn wens is dat deze - net als de recente sneeuwpret en de direct daaropvolgende stralende lentedagen - zal zorgen voor een vrijer gevoel en vrolijkheid. En dan voor lange duur!

Ik hoop van harte dat het einde van die donkere coronaperiode in het zicht is en we hard en goed op weg zijn naar een weer normaal en meer onbekommerd leven. Dat laatste wens ik iedereen toe! Ik zou het fijn vinden om u binnenkort weer allemaal spontaan tegen te komen, of het nu in de wandelgangen is, in één van onze restaurants of op weg naar een activiteit.

En zolang het nog niet zover is? Er gewoon elke dag het beste van blijven maken!

"Ik zou het fijn vinden om u binnenkort weer allemaal spontaan tegen te komen ..."

Nieuw bij de Frankelandgroep: **Smaakcentrum consult en coaching**

Door Marlies Engel

Sinds kort bieden we vanuit de Frankelandgroep een unieke en heel bijzondere vorm van zorg. Onze chef-kok Eric van Reenen heeft namelijk zijn werkzaamheden uitgebreid met het opzetten van een smaakcentrum voor mensen die smaakproblemen ervaren tijdens of na een oncologische behandeling. In dit artikel wil ik u graag uitleggen wat dat smaakcentrum precies doet.

Wat is het probleem?

Mensen die als onderdeel van hun behandeling chemotherapie ondergaan, kunnen te maken krijgen met smaakverlies. Daardoor smaakt het eten hen niet meer. De risico's daarvan laten zich raden: minder eten en eenzijdig eten, en daardoor minder gezond eten en ongewild gewichtsverlies. Oftewel ondervoeding. Daardoor kan het lichaam minder goed herstellen. Bovendien is lekker eten heel goed voor het welbevinden van mensen.

Waar komt de kennis voor de opzet van een smaakcentrum vandaan?

Het Center for Gastrology in Leuven doet al jaren onderzoek naar oplossingen voor deze specifieke vorm van ondervoeding. Die hebben ze onder andere gevonden in het (bij)scholen van koks in de ouderenzorg en ziekenhuizen ten aanzien van gastrologie. De koks worden geschoold om volgens

de nieuwste technieken lekker, gezond en veilig eten te bereiden. Na het voltooien van de opleiding mag een kok zich chef gastro-engineering noemen en is hij/zij in staat aangepaste recepten voor elke cliënt op maat te maken. Waardoor hopelijk het eten weer smaakt.

Wie zijn de 'trekkers' van het smaakcentrum?

De Frankelandgroep heeft zo'n chef gastro-engineering in huis in de persoon van chef-kok Eric van Reenen. Eric heeft in Leuven de opleiding gevolgd en past de opgedane kennis al jaren toe in de keuken van Frankeland. Want lekker eten is een mensenrecht, vindt hij. Ook, of misschien wel juist, als je door ouderdom of ziekte minder plezier beleeft aan eten. Kunnen genieten van je eten zorgt voor een gevoel van welbevinden. En hopelijk leidt dat dus ook tot een betere gezondheid.

Met de ontwikkeling van het smaakcentrum kan Eric zijn expertise nu ook gaan toepassen bij mensen met een oncologische behandeling. Hij wordt in het smaakcentrum daarbij geassisteerd door Karin Freese. Ook zij werkt als kok in de keuken van Frankeland. Zij heeft al een paar modules van de opleiding tot chef gastro-engineering met succes gevolgd en hoopt op korte termijn ook af te studeren.

Hoe werkt het smaakcentrum?

Als u een oncologische behandeling heeft (gehad) en last heeft van smaakverlies, dan kunt u zich via het ziekenhuis of de diëtist aanmelden voor het smaakcentrum. Ook kunt u zich rechtstreeks bij het smaakcentrum aanmelden. Het traject start met een smaaktest. Die test neemt ongeveer 45 minuten in beslag. Daarbij test Eric of Karin hoe u smaak waarneemt met natuurlijke

smaakstoffen. Dit is nodig om te bepalen waar de smaakproblemen zich bij u precies voordoen. Er zijn dertien basismaken, daarvan kiest u er drie uit die u lekker vindt. Vervolgens stellen de koks op basis van de uitkomsten van de smaaktest een persoonlijk smaakprofiel voor u op. Na het consult ontvangt u binnen drie dagen digitaal voor u op maat gemaakte recepten. Deze recepten zijn dus aangepast aan uw smaakprofiel. In de recepten maken de chefs gebruik van ingrediënten die gewoon bij de supermarkt te koop zijn.

Het is belangrijk dat de recepten nauw (blijven) aansluiten bij eventuele smaakveranderingen. De gastro-chefs kunnen u gedurende drie maanden nog verder ondersteunen bij vragen, aanpassingen en verdere opmerkingen. In die periode nemen zij wekelijks contact met u op om de voortgang en resultaten te bespreken.

Het smaakcentrum wordt verder ondersteund door een team van zorgprofessionals, verpleegkundigen, diëtisten en wetenschappers die aan het Center for Gastrology en Primary Food Care verbonden zijn.

Wat kost het consult en de coaching van het smaakcentrum?

Het smaakcentrum draagt bij aan wetenschappelijk onderzoek, waarbij onderzocht wordt wat de effecten op de gezondheid zijn van het toepassen van deze recepten op maat. De eerste 300 personen die vrijwillig meedoen aan dit onderzoek kunnen daarom kosteloos een consult en coaching krijgen via het smaakcentrum. Dit is mogelijk gemaakt door een donatie van het Nationaal Fonds tegen Kanker.

Het smaakcentrum is onderdeel van een groot onderzoek, wat betekent dat?

De planning is om deze 300 eerste cliënten in twee jaar tijd te helpen. De resultaten van het onderzoek worden in die twee jaar verzameld. Als de conclusie is dat dit traject een positief effect heeft op het herstel en de gezondheid van mensen, komen er mogelijk meer smaakcentra in Nederland en kunnen ook andere groepen cliënten hiervoor in aanmerking komen.

Bekijk hier de uitzending 'Onder ogen' van SchieTV over 'next level' koken bij de Frankelandgroep

Het smaakcentrum consult en coaching Frankelandgroep is mede mogelijk gemaakt door het Nationaal Fonds tegen Kanker. Het NFtK wil bijdragen aan een grotere kans om te overleven. Zij streven naar een optimale kwaliteit van leven door mensgerichte behandelingen (voeding, beweging en welzijn) vast onderdeel te laten worden van het oncologische behandelplan. Het NFtK denkt een bijdrage aan deze doelstelling te kunnen leveren door het geven van objectieve voorlichting en het mogelijk maken van gericht wetenschappelijk onderzoek en patiënt gerelateerde projecten. De focus ligt daarbij op voeding (o.a. het voorkomen van ondervoeding), beweging (o.a. kwaliteit van leven) en welzijn (o.a. psychosociale begeleiding).

U kunt contact opnemen met het smaakcentrum via locatie Frankeland:
010 - 426 49 25

Breiles stagiairs

Door Marlies Engel

Wat je allemaal niet kunt leren als stagiair bij de Frankelandgroep! Twee stagiairs van Harg-Spaland hadden eind februari als activiteit bedacht om te gaan breien met de bewoners. Maar al snel bleek dat de jongedame en jongheer zélf nog nooit een paar breipennen hadden vastgehouden. Dat kon natuurlijk niet, dus het werd een iets andere activiteit dan ze van tevoren hadden bedacht, namelijk breiles voor de stagiairs zelf! In de volgende editie hoop ik u het resultaat (misschien een mooie trui?) te laten zien.

Afscheidswoordje van Wendy

Partir, c'est mourir un peu

Door Wendy van Dongen

Of ik de hoofdredactie van Frankelandgroep Nieuws van Hennie wil overnemen? Die vraag kreeg ik twee jaar geleden gesteld. Voor de vorm heb ik er een nachtje over geslapen, maar stiekem wist ik al: dit wordt morgen een volmondig 'JA!'. Want wat is er leuker dan zes keer per jaar een heel blad mogen vullen met mooie verhalen en foto's vanuit de Frankelandgroep. En dat met een geweldig redactieteam om je heen!

Zo geschiedde: editie 2 van 2019 werd mijn eerste 'eigen' Frankelandgroep Nieuws in de rol van hoofdredacteur. En nu - precies twee jaar later - zal editie 2 van 2021 mijn laatste zijn. Wat is de tijd gevlogen! Na bijna vijf jaar als medewerker PR en marketing bij de Frankelandgroep, ga ik een nieuw werkavontuur tegemoet. En dus eindigt ook mijn bijdrage aan ons mooie magazine. Eerlijk is eerlijk: met pijn in mijn hart!

Wat kijk ik met veel plezier terug op alle fijne redactiemomenten: de redactievergaderingen, samen met de enthousiaste redactiecollega's. Wat een heerlijk gevoel voor humor heeft dit cluppie! De brainstormen over mogelijke onderwerpen en interviews; zelfs in coronatijd lukte het om de edities steeds weer goed te vullen. De geweldige beleidsdagen en beleidsweekenden. Niet alleen met nuttige workshops over schrijven en fotograferen, maar ook met onuitwisbare, bonte avonden (u had erbij moeten zijn).

Natuurlijk verliepen die twee jaar niet zonder een gezonde dosis bloed, zweet en tranen. Iedere twee maanden ploeteren om alle artikelen op tijd gereed te hebben, om alle punten en komma's op de juiste plek te hebben staan. Zou die ene foto niet mooier uitkomen, als we die wisselen met die andere? En is de inhoud van het artikel op bladzijde zoveel eigenlijk wel duidelijk genoeg? Gelukkig, het is bijna middernacht, het bestand ligt klaar voor de drukker! Of zie ik daar toch nog een foutje ...?!

Maar de trots die je voelt als de nieuwe editie vers van de pers 'op de deurmat' valt, doet de stress van het eerdere moment verdwijnen als sneeuw voor de zon. En dus kijk ik terug op een geweldig mooie tijd als hoofdredacteur van 'ons' Frankelandgroep Nieuws. Op een verzameling mooie artikelen, waarvan ook u hopelijk heeft kunnen genieten.

Lieve redactieleden, inclusief onze top vormgever, bij deze wil ik jullie nogmaals ontzettend bedanken voor jullie enthousiasme, kritische blik en de nodige humor. Ik wens jullie nog heel veel schrijfplezier, redigeerzin en vooral ook heel veel lol toe bij het maken van dit blad.

En voor u als lezer: ik hoop dat u ook in de edities die komen gaan, veel plezier zult beleven aan alle bijzondere verhalen. Wie het stokje van hoofdredacteur van mij gaat overnemen, dat is op het moment van schrijven nog niet bekend, maar dat het weer een HARTwerker zal zijn, daar ben ik van overtuigd.

Veel geluk, gezondheid en leesplezier!

Extra puzzel

8							
9			8	5			
4			3	1		9	8
	9					3	
7	8			2			6
	3				7		4
					6	7	5
	6					1	
3		5				8	

Cadeau van Protestantse Gemeente Kethel

Door Marlies Engel

Hartverwarmend! Op dinsdag 23 februari ontving Harg-Spaland een schaal met voorjaarsbloeiers en een prachtige collage, gemaakt door de schildergroep 'Bijbel in beeld' van de Protestantse Gemeente Kethel.

De Protestantse Gemeente Kethel te Schiedam volgt in de 40 dagen tot Pasen het programma van 'Kerk in Actie' met dit jaar als thema 'Ik ben er voor jou'. Vanaf woensdag 17 februari stond elke zondag een van de zeven werken van barmhartigheid daarin centraal.

In verband met de coronapandemie is het lastig om mensen te bezoeken. Toch wil de kerkelijke gemeente graag haar betrokkenheid tonen. Daarom hebben zij bij de drie instellingen in Schiedam Noord, die tot taak hebben het verzorgen van mensen, namelijk Harg-Spaland, De DrieMaas-

Stede en Ipse de Bruggen aan het Gaardenpad, een collage van vier werken van barmhartigheid aangeboden, samen met een mooi bloemstuk.

Het collage laat drie van de werken van barmhartigheid zien. Linksboven de dorstigen laven, rechtboven bezoek de gevangenen, linksonder de hongerigen voeden. En rechtsonder het kruis en daarnaast symbolisch de zeven werken.

Wij zijn de gemeente Kethel zeer erkentelijk voor dit mooie cadeau!

Met de beentjes in de lucht

Door Carien Kemink Foto Elly Kramer

Bewegen is goed voor je, dat weten we allemaal. Beweging zorgt voor meer energie, voor een beter humeur en in mijn geval zorgt een kwartiertje 'Nederland in Beweging' er altijd voor, dat ik dat extra koekje bij de koffie wel mag: ik heb de calorieën er tenslotte net afgetraind.

Het afgelopen jaar is er vergeleken met 'normale' tijden vrij weinig beweging geweest. Dus riep Vaartland de maand februari uit tot beweeg/fitmaand. De eerste keer waren de gymnastieklessen noodgedwongen privé bij de bewoner binnen, dus een op een. De activiteitenbegeleiding ging langs 120 bewoners en was 's avonds bekaft. Een goede test voor hun eigen conditie.

Toen er iets meer ruimte kwam, verhuisden de bewoners van hun huiskamer naar de gang; mondkapje op en voor de eigen huisdeur, dus anderhalve meter gegarandeerd. Alle verdiepingen kwamen een keer per week aan de beurt en de reacties waren alleen maar positief. Veel mensen zagen elkaar voor het eerst weer in levenden lijve.

"Hé, hoe gaat het met jou?"

"Je ziet er goed uit zeg!"

"Wat leuk om jullie weer eens te zien."

En van een meneer: *"Dames, wat hebben jullie een prachtig coronakapsel."*

Aan alles was te merken dat de mensen dit persoonlijke contact erg gemist hadden. Dus gingen de bewegingslessen in de maand maart door. Er kwamen stoelen op de gang en het ziddansen werd geïntroduceerd.

Allerlei bewegingsdancsjes kwamen langs, waaronder 'hakken tenen', 'hoofd, schouders, knie en teen' en 'kent u de valeta nog?' Ook werden, vasthoudend aan de balustrade, verschillende oefeningen gedaan, niet om een prima ballerina te worden maar om de spieren soepel te houden.

Nu maar hopen, dat met soepelere regels én soepelere spieren, de bewoners snel weer voor hun wandelingetje wat langer naar buiten kunnen. Ze zijn er in ieder geval klaar voor, dankzij deze goede training.

Harg-Spaland

Wie Anja Brands
Wanneer 4 februari tot 4 mei
Wat tekeningen en schilderijen met verschillende technieken

Jacobs Gasthuis

Wie Marleen van Noortwijk
(Maxpix, creatieve fotografie)
Wanneer van 30 april tot 2 juli 2021
Wat Koninklijke foto's en mooie auto's

Frankeland

Wie Annemarie en Dick Kattestaart
Wanneer van 30 april tot 2 juli 2021
Wat textielkunst van hergebruikt materiaal en architectuurfotografie

Klachtenfunctionaris/ vertrouwenspersoon

De klachtenfunctionaris/vertrouwenspersoon voor bewoners en cliënten van de Frankelandgroep is mevrouw Els Nauta.

Zij is bereikbaar via de receptie van Frankeland, telefoon 010 - 426 49 25, of per e-mail: e.nauta@frankelandgroep.nl.

Twee vliegen in één klap

Door Diana Snoek

Sinds maart vorig jaar leven we allemaal in een wereld die wordt overschaduwd door het coronavirus. Veel van wat het leven leuk(er) maakt kan niet meer en ieders bewegingsvrijheid is beperkt.

Maar ... er is, hopen en denken wij, licht aan het einde van de tunnel. Met een beetje geluk kan en zal in de rest van dit jaar een normaler leven weer langzaam op gang gaan komen.

En dat vooruitzicht hebben we gemarkeerd met een cadeautje voor de bewoners en huurders (van de aangesloten complexen) van onze locaties.

Met deze cadeautjes wilden we, simpel gezegd, graag twee vliegen in één klap slaan.

Wij vonden een mooie herinnering aan 'vroeger' in de huidige situatie een toepasselijk en leuk idee.

Het is toch bijzonder hoe onze zintuiglijke kanalen werken? Beeld, geluid, muziek, voorwerpen en geuren kunnen je soms razendsnel weer terugvoeren naar een situatie, moment of periode uit het verleden. Daarom hebben we gekozen voor de welbekende zeep '4711' voor de dames en voor de heren de 'Tabac' zeep.

De geurreceptoren in onze neus zijn zo'n bijzondere 'tijdmaschine' in ons lichaam. Zo hebben wij met deze zepen onze bewoners een nostalgisch-gedachten-souvenir gegeven.

Herinneringen maken dat je weet wie je bent! Tegelijkertijd wilden we ook graag een lokale ondernemer ondersteunen die het erg moeilijk heeft. In dit geval was dat parfumerie Poeder & Dons gevestigd aan de Hoogstraat in Schiedam.

Zoals gezegd: twee vliegen in één klap!

Veel te grote woorden

De avondklok herinnert aan de oorlog?

Wie herinnert zich de oorlog nog?

*De enkeling met een goed geheugen
kijkt meewarig naar 't opgeschoten joch
dat stenengooiend roept om vrijheid,
want hij is na negenen z'n hangplek kwijt.*

*Triest, maar waar, menigeen heeft 't zwaar,
zwaarder dan al die relschoppers bij mekaar.*

*Scholieren, ouwetjes, winkeliers en horeca,
door corona allemaal aan de antidepressiva.
Een bittere pil, al ruim een jaar staat alles stil,
maar je kunt hier zonder represailles zeggen wat je wil.*

*Dus strijd je strijd als je 't oneens bent met 't beleid,
maar begin nooit meer over oorlogstijd.*

Door Frank Vester

Ik wens, ik wens ... dat uw wens uit mag komen!

Door Ingrid Woelms

Lijstje

Als u uw ogen dicht doet, even diep ademhaalt en vervolgens uw eigen wensenlijstje in uw hoofd langsloopt ... Wat staat daar dan op anno 2021?

Voor mij is die vraag niet zo moeilijk. Naast goede gezondheid voor mijn naasten en mijzelf, staat met stip op 1: een einde aan het coronatijdperk, met alle positieve gevolgen van dien. Een grote wens, ik weet het. Maar jeetje, wat zijn we daar allemaal aan toe ...!

Parijs

Omdat wij ons in Schiewaegh graag richten op het positieve en vooruit willen kijken, hebben we deze vraag ook aan onze bewoners gesteld. Wat zou u graag weer willen als corona weg is, als we ons 'normale leven' weer kunnen oppakken? Waar zou u blij van worden? Voor veel bewoners is deze vraag niet moeilijk: 'Een kopje koffie drinken in de Serre' en 'van de afdeling af en weer een andere

omgeving zien', of 'een knuffel krijgen van mijn dochter'. Een uitstapje naar de dierentuin is ook een terugkerend antwoord, of zelfs 'met mijn dochter naar Parijs'. Wat zou het toch fijn zijn als dit allemaal weer kon.

Hoe?

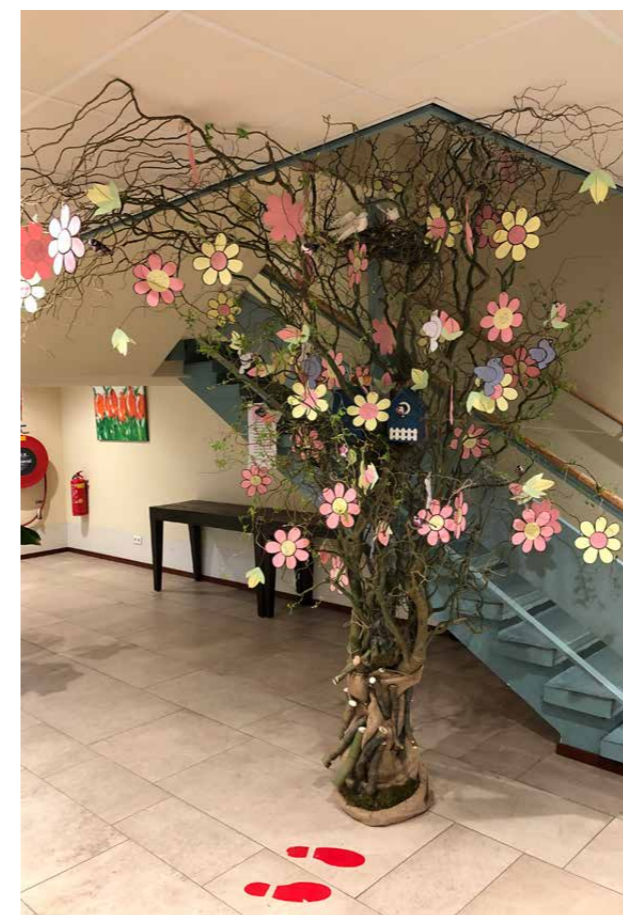
Wensen zijn er om uit te laten komen, tenminste, als het aan de activiteitenbegeleiding van Schiewaegh ligt. Daarom wisten we meteen dat we hiermee aan de slag wilden en dit groots wilden aanpakken. De vraag was alleen: Hoe krijgen we dit voor elkaar? Na een vlot overleg steeg het enthousiasme en werd het idee groot, letterlijk: een wensboom, midden in de hal van Schiewaegh. Volgens het volksgeloof laat zo'n boom wensen uitkomen. Het idee is dat je een wens doet en vervolgens bijvoorbeeld een lapje in de boom knoopt. Het proberen waard, vonden wij!

Uitdaging

Met dit idee ontstond ook direct de eerste uitdaging: waar halen we een echte wensboom vandaan, groot genoeg om de hal van Schiewaegh te vullen, en kaal genoeg om hem vol te hangen met wensen? Na wat gesnuffel op internet vonden we op marktplaats (een website waar je tweedehands of gratis aangeboden spulletjes kunt vinden) prachtige kronkelwilgtakken, gratis en voor niets. Dat onze chauffeur ervoor naar Nieuwegein moest rijden, was voor ons natuurlijk geen belemmering. En zo gezegd, zo gedaan.

Aftercorona

Terwijl de activiteitenbegeleiders de boom beetje bij beetje opbouwden, gingen zij en de gastvrouwen ook samen met de bewoners aan de slag met het opschrijven van de 'aftercorona-wensen' van de bewoners.

In plaats van lapjes werden kleurrijke bloemen geknipt en geplakt, waar de wens op werd geschreven. Dit nodigde vaak uit tot een fijn gesprek, waar de simpele geneugten van het leven werden benadrukt. Al snel werd namelijk duidelijk dat er één thema was dat centraal stond bij het verzamelen van al deze wensen: contact! Contact met andere bewoners, contact met familie. Vele bewoners kijken uit naar een knuffel krijgen, met elkaar lachen of een gezellige middag beleven onder het genot van een hapje en drankje.

Geluk

De bloemen werden geleidelijk opgehangen, waarna de boom steeds meer kleur kreeg. Om de boom van een beetje extra geluk te voorzien, bouwden we een nestje met twee witte duiven. En natuurlijk mochten wat extra vogeltjes niet ontbreken in de boom.

Samen

Omdat we binnen de Frankelandgroep het motto 'we doen het samen' hanteren, wilden de activiteitenbegeleiders ook aandacht besteden aan de wensen van alle fijne collega's van Schiewaegh. Ook deze wensen verdienden een plekje in de wensboom. Zij mochten hun wens op een papieren vogeltje schrijven en ophangen. Wat hier al snel opviel, was dat zij dezelfde wensen hadden als de bewoners: contact met elkaar, bewoners samen brengen, mooie dingen realiseren voor de mensen, blije gezichten zien.

Optimisme

Natuurlijk gaan de activiteitenbegeleiders er alles aan doen om, zodra de versoepelingen het toelaten, al deze 'aftercorona-wensen' te laten uitkomen. Dat is immers het doel van dit project: bewoners perspectief en optimisme bieden. Hen dat geven waar ze zo gelukkig van worden. Dat is waar het de activiteitenbegeleiders, waar het Schiewaegh om gaat.

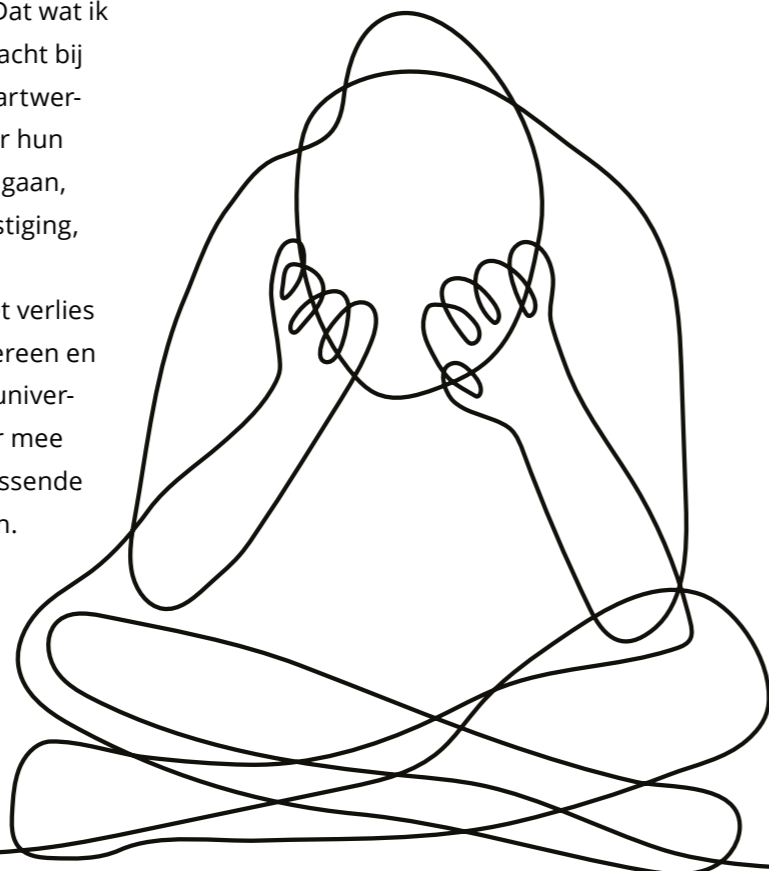
Verdriet is de keerzijde van liefde

Door Debbie Buisman-Tol

Verdriet is de keerzijde van liefde, aldus psycholoog en rouwdeskundige Manu Keirse. Verdriet is onlosmakelijk verbonden aan het leven. Vroeg of laat krijgen we er allemaal mee te maken. Verlies en rouw kunnen zich op allerlei gebieden voordoen. Voorbeelden van verlies zijn: verlies van gezondheid, lichaamsfunctie, verlies van een geliefd persoon, perspectief of een baan.

Vorig jaar heb ik de opleiding Verlieskunde aan de HBO Drechtsteden mogen volgen. Aan mij is de vraag gesteld een klinische les en workshop in dit thema te ontwikkelen. De kennis die ik tijdens de opleiding heb opgedaan, maakt dat ik met een vernieuwde blik naar rouw en verlies kijk. Dat wat ik geleerd heb, breng ik graag onder de aandacht bij mijn collega's. Mijn collega's die allemaal hartwerkers zijn en die het vaak van nature en door hun ervaring al in zich hebben met rouw om te gaan, hoop ik op die momenten een stukje bevestiging, bewustwording en/of verdieping te geven. Het afgelopen jaar hebben we allemaal met verlies te maken gehad. De coronacrisis raakt iedereen en ons allen op een andere manier. Verlies is universeel. Hoe het ervaren wordt en hoe men er mee om gaat, is uniek. Er is dan ook niet één passende handleiding hoe iemand in rouw te steunen. Het gaat altijd over maatwerk. Het afstemmen op de specifieke persoon en situatie luisteren heel nauw. In tijden van verlies en verdriet komt alles wat gezegd en (niet) gedaan

wordt vaak extra hard bij mensen aan. Het komt rauw op je dak. Als omstander kun je je soms ongemakkelijk voelen of machteloos. Dat is ook begrijpelijk. Je zou het verdriet van de ander lichter willen maken, maar je kunt het verdriet van die

ander niet oplossen. Je kunt het ook niet verkleinen door goedbedoelde zinnen als "De tijd heelt alle wonden."

Wat kan je dan wel doen? Ten eerste: er zijn, met volle aandacht present zijn. Het klinkt zo simpel, maar in de tijd waarin we leven is het zo vanzelfsprekend nog niet. Laat die ander maar voelen, "Ik ben er voor je." Luister, nodig uit om te vertellen. In een maatschappij waarin veel dingen vluchtig gebeuren, is het al een kostbaar goed, als iemand onafgebroken naar je luistert. Aandachtig, zonder oordeel en zonder direct jouw eigen verhaal aan te halen, luisteren naar de gedachten en gevoelens van de ander.

'Als ik iets voor je kan betekenen, mag je mij altijd bellen'. Dat is vriendelijk bedoeld, maar de praktijk wijst uit dat de persoon in rouw vaak niet belt. Die heeft daar de kracht, moed en/of energie niet voor. Wat wél kan werken is zelf bellen en concrete voorstellen doen. Bijvoorbeeld: 'Ik ga zo naar de supermarkt en als je wilt, neem ik boodschappen voor je mee'.

Of: 'Vanmiddag kook ik een grote pan soep, vind je het fijn als ik die even bij je langs kom brengen?' Of: 'Zou het je steunen om morgen samen naar het graf te gaan?' Dit zijn enkele voorbeelden van wat je zou kunnen doen.

Zoals ik eerder zei, het blijft maatwerk.

Blijf goed kijken naar de persoon die je voor je hebt. Luister ook naar dat wat niet gezegd wordt. Weet dat verdriet en nieuw geluk naast elkaar kunnen bestaan. Als dat, en alle gevoelens die er bij komen, er mogen zijn, kom je al een heel eind.

Voor een uitgebreidere beschrijving van aanbevelingen en suggesties die steun en verlichting kunnen bieden aan mensen in rouw, verwijzen wij naar dit hoofdstuk uit het boek van Manu Keirse QR-code.

Van koken naar breien

Door de dames van de kookvisiteclub

Wij zijn de dames van de kookvisiteclub en voorheen kookten wij iedere woensdag iets lekkers met elkaar in de Hofserre in Frankeland. Helaas gaat dit door corona al een jaar niet meer door. Om toch bezig te blijven, hebben wij van de nood een deugd gemaakt. Inmiddels zijn wij overgestapt van koken naar breien, zowel thuis als op locatie bij de visiteclub. Wij maken lapjes van 15 x 15 cm die we in elkaar zetten tot een lappendeken en schenken die aan verzorgingshuizen in andere landen. We hebben hier veel plezier in en zijn op deze manier toch gezellig bij elkaar. Er is inmiddels al een deken af en zijn nu druk aan de tweede bezig.

Verlies in tijden van corona

Door Natasja Heij

In vervolg op het artikel, geschreven door mijn collega Debbie Buisman-Tol over de keerzijde van verdriet, wil ik u wat meer vertellen over 'helpen bij verlies en verdriet in tijden van corona'. Manu Keirse schreef daarover een aanvullend hoofdstuk voor zijn boek 'Helpen bij verlies en verdriet'.

In dit hoofdstuk beschrijft hij onder andere dat het een misvatting is te denken dat rouw alleen een persoonlijke beleving is van mensen die iemand hebben verloren. Zo schrijft hij dat het goed is om je te realiseren dat op een bepaald moment meer dan 2,6 biljoen mensen in de wereld in lockdown waren. Er was daarmee niet alleen sprake van een verlies van personen maar juist ook van de buitenwereld als ook de mogelijkheid tot nabijheid (anderhalve meter samenleving) die ons werd ontnomen.

Woorden die proberen de pijn weg te poetsen bieden geen troost. Proberen de pijn weg te nemen is niet helpen, maar zeggen dat het niet oké is om over verdriet te praten

Dit verlies heeft, zo kunnen we inmiddels wel stellen, verstrekkende gevolgen. Mensen zijn sociale wezens en communiceren is van essentieel belang voor ons bestaan, niet alleen door woorden maar ook door lichaamstaal, lichamelijk contact en intimiteit. Door dit weg te nemen spreken we van verlies dat rouw op gang brengt. Ons bestaan is er nu eenmaal niet op gericht in eenzaamheid en afzondering te leven; sociale afsluiting en isolatie zijn ons niet gewoon.

De komst van corona, met al zijn vormen van verlies en verdriet heeft wat we dachten en veronderstelden in het leven volledig doen veranderen. Eenzaam sterven, eenzaam zorgen, afscheid in quarantaine en rouwen in quarantaine krijgt in dit toegevoegde hoofdstuk gerichte aandacht van de schrijver. Om in deze coronatijd om te kunnen gaan met verlies, sterven en rouw hebben we kennis nodig. Het zijn geen vertrouwde onderwerpen waar we dagelijks mee bezig zijn. Manu Keirse heeft, om in zijn termen te praten, de kennis van 'rouwarbeid' vertaald naar praktische (rouw)taken die we in ons dagelijks leven kunnen toepassen wanneer we hiermee te maken krijgen.

Rouwarbeid drukt uit dat verlies overleven in zekere zin 'werken' is. Het verklaart waarom verdrietige mensen zo moe kunnen zijn dat ze niet aan hun dagelijks activiteiten toekomen of niet vooruit kunnen in het leven. Het maakt ook duidelijk dat rouwen geen passief wachten is, maar vraagt van ons een activiteit die mentaal, emotioneel én lichamelijk is.

Er zijn vier rouwtaken uit te voeren. Het besef dat we actief iets kunnen ondernemen is een krachtig middel tegen de machteloosheid die we ervaren als rouwende, overspoeld door emoties die we voorheen nooit in een dergelijke intensiteit hebben meegemaakt.

- 1) de werkelijkheid van het verlies onder ogen zien
- 2) de pijn van het verlies ervaren
- 3) je aanpassen aan de situatie na het verlies
- 4) opnieuw leren genieten en herinneren

Het is goed te beseffen dat we hierin oog voor onszelf, maar zeker ook voor elkaar moeten hebben om daar waar mogelijk elkaar te ondersteunen zoals Debbie Buisman-Tol reeds heeft beschreven.

De covid-19 pandemie heeft zich als een angstgolf over de hele wereld verspreid. Dit heeft ingrijpende gevolgen voor de samenleving en het persoonlijke leven van heel veel mensen. In dit boek wil ik mij richten tot iedereen die wil meewerken aan een meer humane samenleving, om samen na te denken hoe wij anders met leven en leeftijd willen omgaan. Ik hoop je een bredere kijk op covid te geven, anders dan het dagelijkse verhaal van grafieken en abstracte cijfers, waaruit de mens soms bijna weggevaagd lijkt. Ik richt me tot verschillende lezersgroepen: de brede samenleving, waarin mensen zoeken naar alternatieven voor rechtstreeks contact; de zorgverstrekkers, die gematigd en onder grote stress tot het uiterste gaan om bovenop hun deskundige zorg ook nog de weggevallen sociale ondersteuning van familieleden op te vangen; de narolopen, die met bewonderenswaardige inzet covid op het biologische vlak bestrijden; en de beleidsmakers en de politieke leiders, die zich voor een nieuwe en bijzonder moeilijke verantwoordelijkheid geplaatst zien.

- PROF. DR. EM. MANU KEIRSE

www.lannoo.com

*Verdriet kom je niet te boven,
Maar je kunt het integreren
in je leven.
Je hart en je geest zullen in dit
verwoestende landschap nieuw
leven creëren.*

Voor een uitgebreidere beschrijving van aanbevelingen en suggesties die steun en verlichting kunnen bieden aan mensen in rouw, juist in deze uitdagende tijden, verwijs ik graag naar het hoofdstuk dat gratis via (een zoekmachine van) internet te downloaden is.

De werkdag van ...

Serina de Rijke muziektherapeut

Door Rob Besseling

De Frankelandgroep biedt verpleeghuisbewoners van Frankeland, Harg-Spaland en Schiewaegh muziektherapie aan bij het oefenen van spreek- en bewegingsvaardigheden. Hierbij gebruiken we vooral het ritme van muziek, maar ook het gegeven dat muziek mensen met elkaar verbindt en dat muziek een positief effect op de stemming kan hebben. Deze therapie is ook van belang bij klachten op het gebied van gedrag, emoties, identiteit en slapen van de bewoner. Denk daarbij aan onrust, emoties die niet geuit kunnen worden, een negatief zelfbeeld, woorden die niet meer beschikbaar zijn of niet het juiste kunnen uitdrukken. Door zang, het bespelen van instrumenten en/of het luisteren naar muziek proberen we de klachten te verhelpen of te verlichten.

Kerk

Vorig jaar augustus begon Serina (26) aan haar baan als muziektherapeut, nadat ze in juli aan de hogeschool in Leiden daartoe de opleiding had afgerond. Tijdens die studie had ze een baan in theater De Stoep in Spijkenisse, voor ongeveer 20 uur. "Mijn vader bespeelde in de kerk het orgel. Als ik met hem mee ging zat ik altijd bij hem boven, te luisteren en te kijken wat hij allemaal deed om het orgel te laten spelen."

Musical

Maar dat was niet het enige waardoor ze uiteindelijk ging werken in de muziek. "Toen ik negen jaar oud was kreeg ik musicallessen en leerde ik dansen, acteren en zingen. Ik zong voor het eerst liedjes in

de klas en ik kwam in aanraking met bladmuziek, dus ik leerde noten lezen. Op de middelbare school kreeg ik steeds meer les, ging ik ook meer zingen en kreeg ik zanglessen waardoor ik me in het zingen kon verdiepen."

Muziek en zorg

Waarom koos Serina voor deze functie?

"Dat is de combinatie van muziek en zorg. Dat trekt me aan. Daar voel ik me in thuis. We zitten in een lastige crisis waarin het erg moeilijk is om groepsactiviteiten te organiseren. Dat geldt ook voor muziektherapie. Daarom zal ik voorlopig vooral met bewoners apart aan het werk gaan. Anneke, mijn leidinggevende, geeft me veel vrijheid om dit zelf in te vullen."

*... de combinatie van muziek
en zorg. Dat trekt me aan.
Daar voel ik me in thuis.*

Ontdekken

Heeft Serina al een bepaalde werkwijze op het oog? “Ik werk zestien uur in Frankeland en zestien uur in Schiewaegh en ben nog aan het ontdekken hoe ik dat het beste kan invullen. Ik onderzoek wat er in beide locaties kan worden gedaan en wat er kan worden ontwikkeld. Het gebruik van Spotify is zoiets, het is een muziekbron die altijd beschikbaar is. Het wordt weinig gebruikt en het is erg handig als bijvoorbeeld bewoners leren hoe ze zelf hun favoriete muziek kunnen opzoeken en kunnen beluisteren.”

CD-speler

“Soms krijg ik van de zorgcollega’s een verzoek om uit te zoeken welke muziek een bewoner prettig vindt. Dan ga ik met deze bewoner in gesprek om uit te vinden waar hij of zij van houdt. Soms staat er dan geen CD-speler om CD’s mee af te spelen. En luisteren is natuurlijk essentieel als je een muziekvoorkeur wilt uitzoeken. Spotify komt dan goed van pas.”

Behoeftte van bewoners

Heeft Serina al een idee waar bij bewoners behoefte aan is?

“Dat hangt echt van de vraag van de bewoners af. De collega’s hebben mij niet nodig om met een bewoner een liedje te zingen. Er moet sprake zijn van een hulpvraag om een verandering te bewerkstelligen, zoals het veranderen van de stemming waar iemand in is. Psychogeriatrische bewoners kunnen onrustig of verdrietig zijn. Dan wordt mij gevraagd om muziektherapie in te zetten. In Schiewaegh is bijvoorbeeld behoefte aan het begeleiden bij rouwverwerking. Ook zijn er bewoners die hun hele leven veel met of in de muziek hebben gedaan, bijvoorbeeld als werk of als hobby, en die geen muziek meer kunnen maken en het heel erg missen. Een bewoner had veel in haar leven gezongen en had daar nog steeds erg behoefte aan. Dan wordt het zingen met haar het doel van de muziektherapie. Er moet dus iets meer aan de hand zijn met de bewoner.”

Spaanse muziek

Serina helpt niet alleen met het uitzoeken van welke concrete muziek bewoners willen horen, ze is tegelijk gefocust om er achter te komen wat deze muziek voor de bewoner daadwerkelijk betekent. “Er was een echtpaar dat jarenlang naar Spanje op vakantie was geweest. Ik ben bij dit echtpaar gevraagd, omdat mijnheer zijn echtgenoot steeds wilde verbeteren of aan haar vroeg of ze het allemaal nog wel wist. Dit zorgde voor spanningen. Hun gezamenlijke liefde voor Spaanse muziek zorgt voor een positieve verbinding. De band tussen dit echtpaar is door het luisteren naar deze muziek versterkt en de spanningen zijn minder aanwezig.”

Een bewoner had veel in haar leven gezongen en had daar nog steeds erg behoefte aan.

Collega muziektherapeut

Serina werkt nauw samen met Monique Schenk. “Monique is muziektherapeut in Frankeland en ook voor vier uur in Harg-Spaland. Tot het werkterrein van Monique horen ook de bewoners die bijvoorbeeld Korsakov of Parkinson hebben.” Serina werkt met somatische en psychogeriatrische bewoners.

Plannen!

Serina ziet zeker mogelijkheden om met bewoners of collega’s muziek te gaan maken. “Ik denk daarbij aan het formeren van een band of een koor met collega’s. Of een koor met bewoners, bijvoorbeeld in Schiewaegh ...”

#Unselfie: en de winnaar is ...?

Door Wendy van Dongen

Speciaal voor 14 februari – Valentijnsdag – hebben we unselfie.nl nieuw leven in geblazen: want wat kun je beter vieren in tijden van corona, dan de liefde?

Net als vorig jaar riepen we mensen op om iemand in het zonnetje te zetten door een 'unselfie' te maken en die te delen op www.unselfie.nl. De mooiste unselfie hebben we beloond met een weekend voor maximaal 9 personen in vakantievilla De Pastorie in Rockanje.

Uit alle inzendingen hebben we de #unselfie van Joke en Leon, twee enthousiaste vrijwilligers in Frankeland, verkozen tot winnende #unselfie. Zij maakten een #unselfie van 'tante Ans'.

Joke Bruggeling: "Ans mijn tante doet zo veel vrijwilligerswerk, is altijd erg voorzichtig in verband met corona en nu is zij toch positief". Dus brachten Leon en Joke haar een oppepper. Eind februari overhandigden we Joke en Leon symbolisch het weekendje naar villa De Pastorie in Rockanje. We hopen dat de coronamaatregelen het snel toelaten en dat het een écht genietweekend voor hen gaat worden!

Een #unselfie: wat is het ook alweer? Unselfie komt van het Engelse woord 'unselfish' – wat onbaatzuchtig betekent – en is het tegenovergestelde van de erg populaire 'selfie' – een foto van jezelf. Met onze #unselfie actie wilden we als Frankelandgroep een tegenreactie geven op de zelfzuchtige selfies. Zet eens niet jezelf in de picture, maar focus op de mensen om je heen. Draai de camera van je smartphone eens om en maak een foto van iemand die voor jou belangrijk is!

Voor iedereen die in februari een #unselfie heeft ingezonden: hartelijk dank daarvoor!

#unselfie
DOOR DE FRANKELANDGROEP

Extra puzzel

		4	3	7			
				9	2	4	8
1		7			8	2	3
				2		9	6
8		2				3	
	3					5	
9	2						
		1		3			
	7		8				5

Herdenken op de afdeling

Door Linda van Hassel, Ellen de Leede en Gerarda van Mourik

Afgelopen periode is voor Frankeland een zware tijd geweest. Afdelingen moesten sluiten vanwege coronabesmettingen en op sommige afdelingen zijn veel bewoners overleden. Hoe goed het ook is de ogen op de toekomst gericht te houden en dóór te gaan, het kan ook goed zijn stil te staan bij wat er is gebeurd. Op afdeling LP2/3 hebben we met bewoners, die al langere tijd op de afdeling wonen, twee keer een herdenkingsbijeenkomst in kleine kring georganiseerd. Daarbij hebben we met elkaar naar muziek geluisterd, kaarsjes aangestoken en herinneringen aan de bewoners gedeeld die zijn overleden. Het waren sfeervolle bijeenkomsten waarbij zeker tranen zijn gevloeid, maar vooral ook goede herinneringen centraal stonden. Voor zowel vreugde als verdriet was dit een mooie plek.

KomKids op sneeuwvisite

Door Miriam van Boxtel

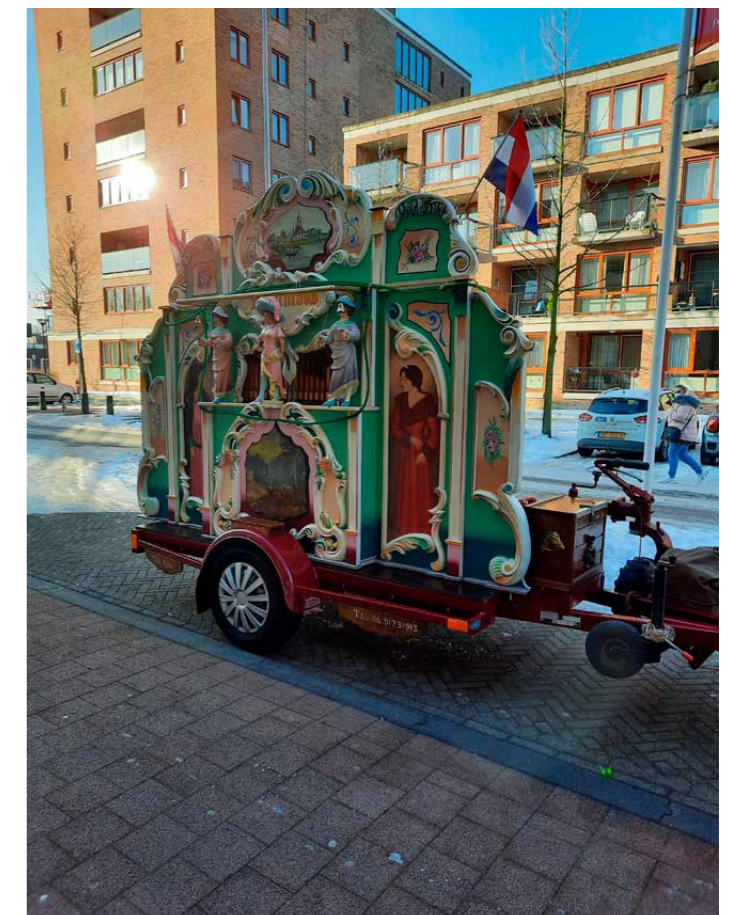

Regelmatig komen in Harg-Spaland de kinderen van kindercentrum Bellefleur van KomKids op bezoek. Dat kan vanwege corona al een tijdje niet meer, toch vonden zij daar een heel leuke oplossing voor.

Op vrijdag 12 februari liepen de kinderen een Valentijnswandeling door de wijk. Zij kwamen daarbij speciaal langs Harg-Spaland om de bewoners te groeten. Alle kinderen droegen vanwege Valentijnsdag een rode hartballon. De allerkleinsten werden gereden in een bolderkar. Zij werden muzikaal begeleid door het Schiedamse draaiorgel van Ton Roos.

Er werd een korte stop gehouden in de tuin waar de kinderen de sneeuwpop bewonderden en met sneeuwballen gooiden. Veel bewoners en medewerkers stonden op het balkon of voor het raam naar de kinderen te zwaaien.

Ploegend door de sneeuw namen de kleintjes afscheid om hun tocht door de wijk voort te zetten. Wij hopen de peuters weer snel op de afdeling te mogen ontvangen!

Groei en bloei doet de zintuigen prikkelen

Door Wendy van Dongen

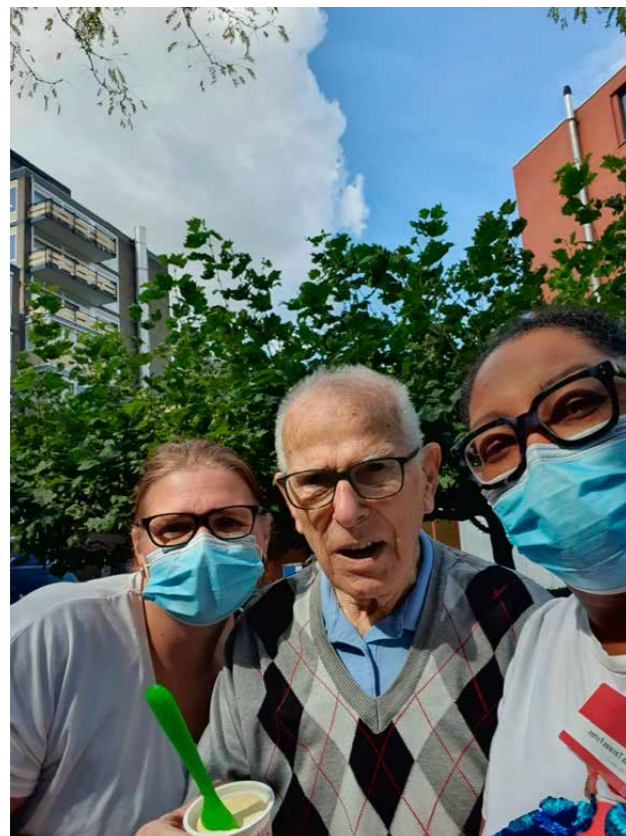
Begin van dit jaar ging de binnentuin van Frankeland op de schop. Met als doel: een tuin waar bewoners met dementie veilig naar buiten kunnen. Waar ze kunnen ontspannen en waar hun zintuigen positief geprikkeld worden.

brachten medewerkers van de afdeling hem naar beneden. Wilde hij van plek wisselen (met de zon mee!) of naar binnen? Dan belde hij even naar boven. Gedurende de dag kreeg hij wat te drinken of een verkoelend ijsje aangereikt. Hij vond het heerlijk!

Regelmatig maakten ook groepjes bewoners gebruik van de tuin. Om gewoon lekker buiten te zitten of voor beweegactiviteiten, zoals ochtendgym of balspelletjes. Voor de vrolijke noot mocht de muziekbox hierbij niet ontbreken. Zowel voor bewoners als voor medewerkers zomers genieten! Familieleden zochten met bewoners een verkoelend plekje in de schaduw van de bomen. Met uitzicht op de afdeling, dus regelmatig werd er even naar boven gezwaaid.

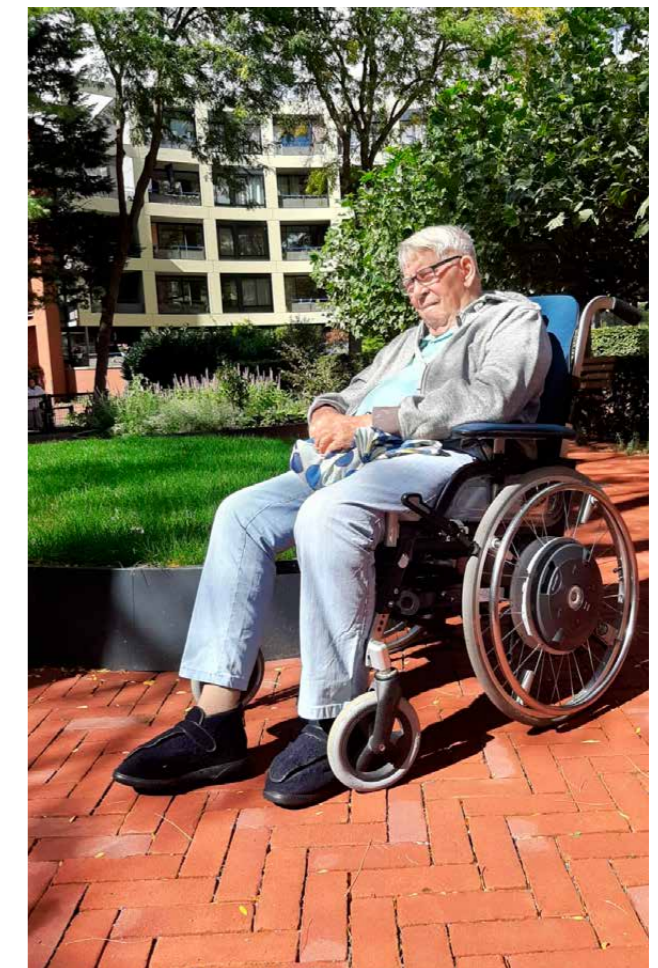
Kortom: we zijn erg blij met de opgeknapte dementievriendelijke tuin. Eerder al hebben we de tuin van Harg-Spaland dementievriendelijk gemaakt. Momenteel wordt de tuin van Schiewaegh aangelegd. Op de volgende pagina leest u hier meer over.

Een mooie klus voor Graphorn, een bedrijf voor groenvoorziening uit Ridderkerk. Samen met hen gingen we aan de slag. Een aardige klus, maar niet zonder resultaat!

De gehele tuin is opgehoogd, waardoor het verhoogde terras bij de Pleinserre nu op gelijke hoogte is met de rest. Er is gebruikgemaakt van waterdoorlatende stenen en verhoogde borders. Daarnaast heeft de tuin een beregeningssysteem en uiteraard veel groene en bloeiende planten. Daar kunnen we nu gelukkig al iets van zien, maar vanaf het voorjaar van 2021 kunnen we daar zéker van gaan genieten! Op diverse plekken in de tuin staan gezellige bankjes.

Aan het begin van de zomer werd de nieuwe tuin opgeleverd, dus in de warme zomerdagen konden bewoners er al heerlijk gebruik van maken. Neem bijvoorbeeld de heer Huisson: bijna dagelijks

We gaan wat beleven in Schiewaegh

Door Ingrid Woelms, coördinator Welzijn

Vanuit de activiteitenruimte, een plek waar ik geregeld te vinden ben, kijk ik zo op het terras van Schiewaegh. Nou ja, terras ... dat was het. Op het moment van schrijven lijkt het meer op een groot uitgevallen zandbak, waar menig kind zich flink in zou kunnen uitleven. De tafels en stoelen staan opgestapeld aan de rand van die zandbak te wachten op hun nieuwe plekje. Ze moeten nog even geduld hebben (en wij van Schiewaegh trouwens ook).

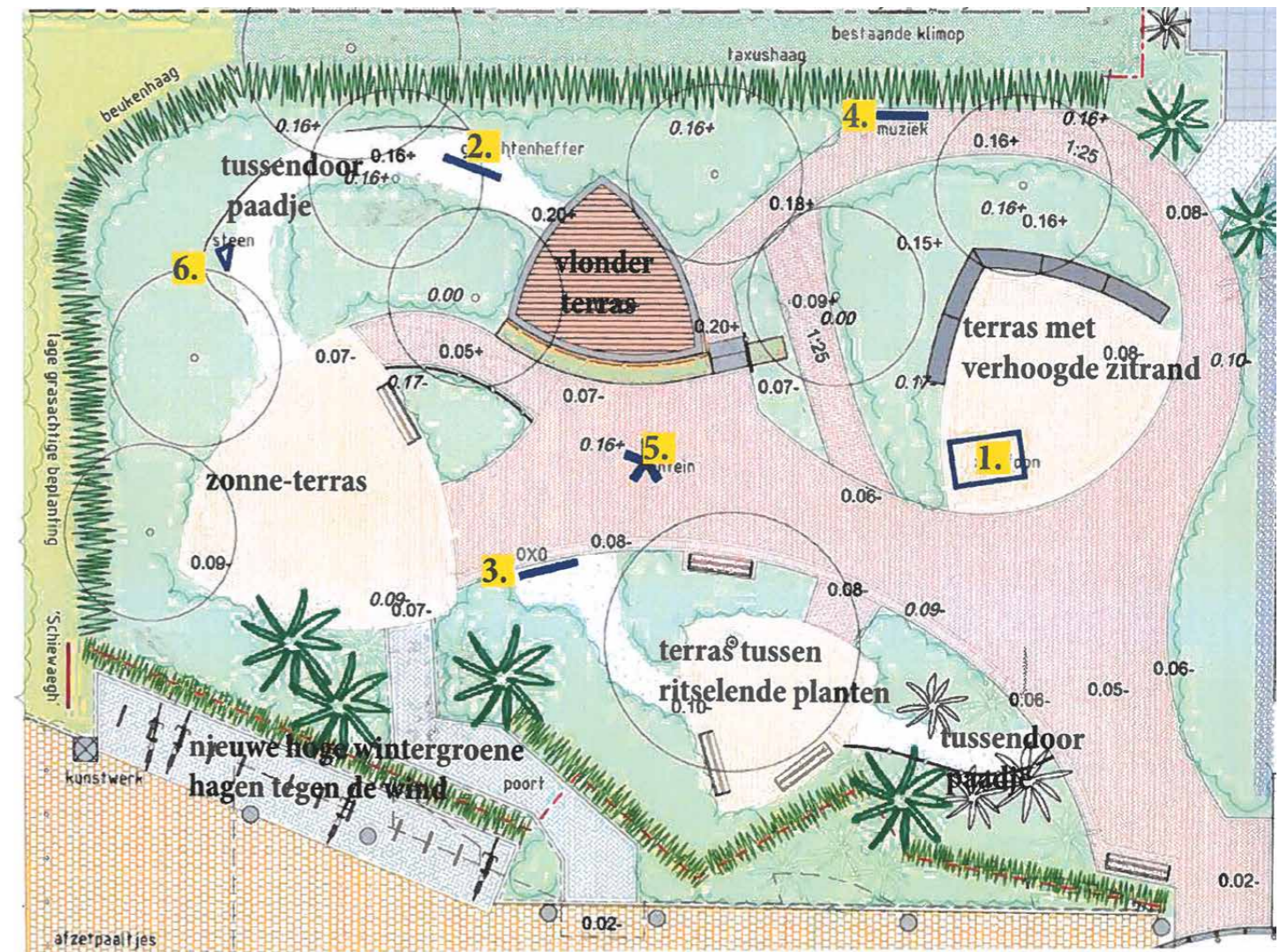
Samenkomen

Waar ik het over heb? Een tuin, een beleeftuin om precies te zijn. Een prachtige plek waar zowel bewoners, huurders, medewerkers als buurtbewoners samen kunnen komen. Waar we met elkaar van het lekkere zonnetje kunnen genieten, dat

leuke gesprekken kunnen voeren en dat lekkere hapje kunnen eten. Maar deze beleeftuin is meer. Om een goed beeld te krijgen sprak ik Esther Binnendijk, afdelingshoofd van Saffier. Zij is vanaf de start van dit project betrokken geweest.

Zintuigelijke prikkeling

Esther vertelt mij dat deze beleeftuin inderdaad voor iedereen toegankelijk zal zijn. Bewoners van de somatische afdelingen én de bewoners van de PG-afdelingen kunnen genieten van alles wat deze tuin te bieden heeft. En dat is nogal wat. Mensen worden in deze tuin zintuigelijk geprikkeld. Dat wil zeggen dat er veel te zien, horen, ruiken, voelen en zelfs te proeven zal zijn! Zo zullen er prachtige bloemen en planten te zien zijn, komt er een grote 'voelsteen' te staan en willen we op verschillende plekken moestuintjes neerzetten waar we bijvoorbeeld kruiden kunnen planten. Een fontein en afwisselende zitplekken zullen ook onderdeel worden van de tuin.

Iedereen zijn bijdrage

Als ik aan Esther vraag, wat deze beleeftuin nou tot een echte Schiewaegh-tuin maakt, vertelt zij mij het volgende: "Voordat de architect aan de slag ging met het ontwerp, hebben alle betrokken partijen de vraag gekregen wat zij, vanuit hun expertise, zouden willen terugzien in de tuin. Zo wilde de fysiotherapeut graag een plekje hebben om oefeningen te kunnen doen met mensen. Hieruit is het idee van een loopbruggetje geboren. De activiteitenbegeleiders wilden graag in de tuin de ruimte hebben om grotere activiteiten uit te kunnen voeren. Medewerkers van de PG-afdelingen wilden graag mobiele apparaten terugzien waar zij met de mensen activiteiten mee zouden kunnen doen. Op deze manier heeft iedereen binnen Schiewaegh zijn steentje bijgedragen."

Win-winsituatie

Zoals eerder gezegd zal de tuin ook toegankelijk zijn voor buurtbewoners. Op deze manier kunnen zij genieten van alles wat de tuin te bieden heeft en andere mensen ontmoeten. Daarbij krijgen zij gelijk een beter beeld van wat Schiewaegh en de Frankelandgroep te bieden hebben, een win-winsituatie voor beiden!

Op het moment dat ik dit schrijf, wordt de tuin aangelegd. Als deze gereed is, besteden we hier uiteraard aandacht aan in een van de komende edities van dit blad. Nog even geduld dus ...!

Natuur-rijk Schiedam

De snuitkever de Pinokkio onder de insecten

Door Ad Bakker

Dit keer een column over snuitkevers. Dat werd hoog tijd, want er zijn maar liefst 652 verschillende soorten in Nederland bekend. Wereldwijd zijn er zelfs 45.000 soorten! En toch zijn ze niet altijd even gemakkelijk te vinden.

Het zijn vaak erg kleine beestjes; de grootte varieert tussen de 0,2 en 7 mm. Er zijn hele mooie varianten bij, zoals de eikelboorder (zie foto hierboven), maar er zijn er ook veel die niet zo'n mooie jas aan hebben. Deze zijn grijs en zwart van kleur.

Vanwege de vele soorten, hun formaat en de kleur zijn ze vaak moeilijk van elkaar te onderscheiden. De superfamilie van de snuitkevers (Curculionidea) in Nederland is onder te verdelen in vijf families, namelijk boksnuittorren (Anthribidae), sigarenmakers (Attelabidae), spitsmuisjes (Brentidae), snuitkevers (Curculionidae) en bastaardsnuitkevers (Nemonychidae).

Snuitkevers leven van planten. Vaak eten ze de wortels, soms de bladeren. Kenmerkend is dat snuitkevers zich heel erg specialiseren in één plantensoort. Vandaar ook dat de meeste soorten genoemd worden naar de plant waar ze van leven.

In de regio Schiedam en omstreken is er één soort erg eenvoudig te vinden. Ik ben nog nooit een stokroos in juni/juli tegengekomen waar de stokroosnuitkever níet in zit. Ze zitten meestal op de knoppen, waar ze hun snuit in boren om de sappen op te kunnen slurpen. Gelukkig is de stokroos een sterke plant, dus die overleeft dat wel. Maar er zijn andere planten die een bezoek van

de snuitkever niet overleven. Zelfs kamerplanten kunnen ten prooi vallen aan de larven. De larven komen uit de eitjes, die in de wortels van de plant gelegd worden. Als de larven uit de eitjes komen, knagen die aan de wortels van de plant. Soms komt de plant zelfs los in de pot te staan. Helaas ben je eigenlijk altijd te laat om de plaag te bestrijden, omdat de plant al reddeloos verloren is voor je doorhebt dat er wat aan de hand is.

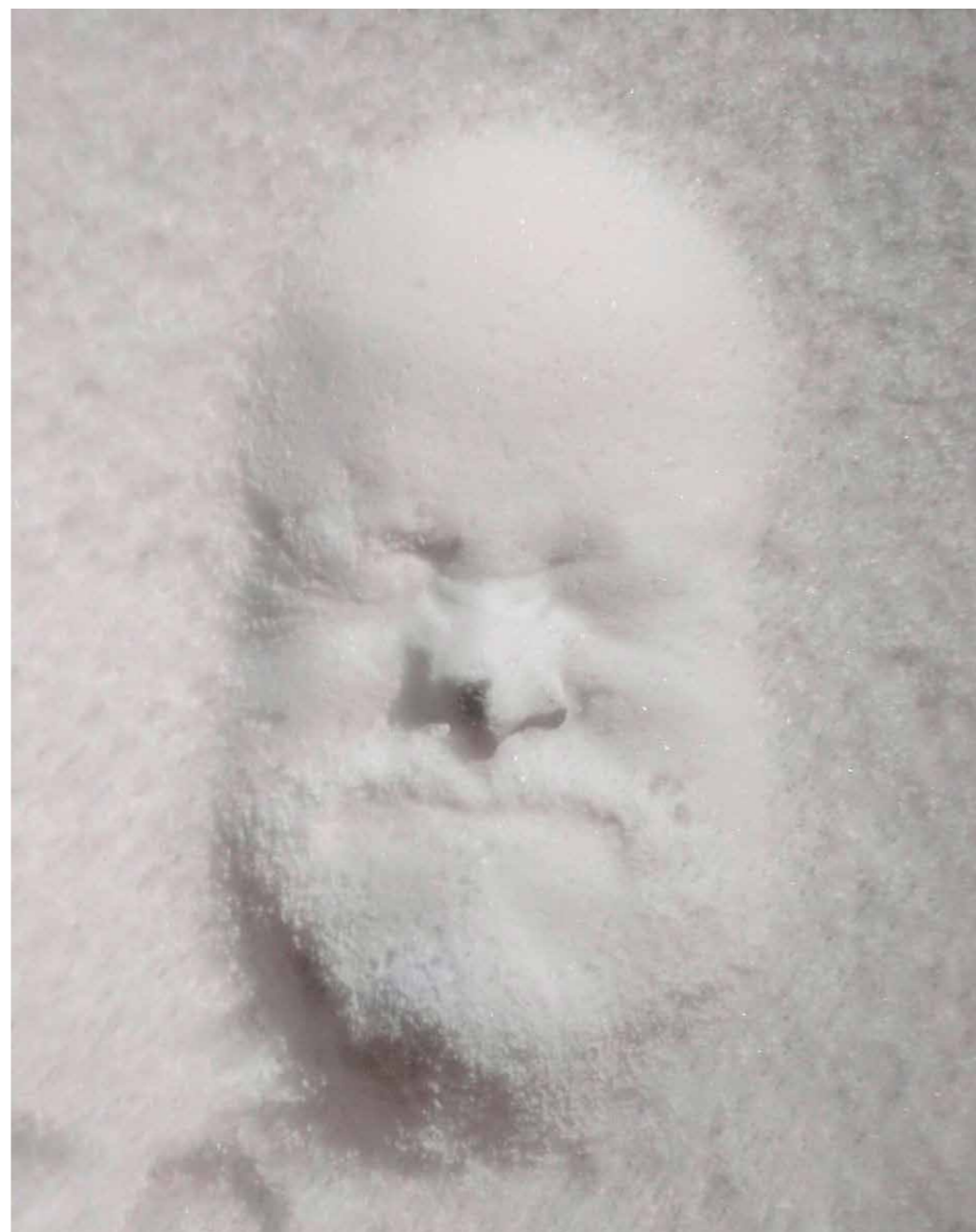
Zo is de taxussnuitkever een beruchte snuitkeversoort. Dit omdat hij, zo klein als hij is, een complete taxushaag kan vernielen. Om het drama voor de taxus compleet te maken hebben we ook nog een beestje als de taxusmot die haar eieren erin legt, zodat de rupsen de haag echt helemaal kaal vreten. Er is maar heel weinig wat je als eigenaar van zo'n taxushaag aan deze invasie(s) kunt doen.

Dan even over enkele meer kleurrijke leden van de snuitkeverfamilie. Het menierode zuringspitsmuisje (bovenste foto) heeft zijn naam te danken aan zijn mooie menierode kleur. Daarmee valt hij op het heldere groen van de zuringplant goed op. Dat is waarom ze meestal ónder het blad zitten. Dan vallen ze minder op voor rovers die hun buik willen vullen.

De lisboorder (middelste foto) is dan misschien niet zo mooi als het zuringspitsmuisje, maar hij is heel koddig om te zien. Hij lijkt een beetje op een mini-olifantje of misschien nog meer op een mammoet. Met het blote oog zie je alleen een zwart stipje bewegen. Pas bij een enorme vergroting zie je de gelijkenis met een olifant.

Tot slot de groene beukensnuitkever (onderste foto). Deze komt in grote aantallen voor. Hij voelt zich uiteraard (zoals zijn naam al doet vermoeden) vooral thuis op beukenhagen. Dus ook deze soort is niet moeilijk om te vinden. Ze zijn wel erg schuw en laten zich snel vallen als ze je in de gaten krijgen. Dus om ze te fotograferen moet je heel rustig doen en zeker geen snelle bewegingen maken. Een goede oefening om helemaal tot rust te komen!

Sneeuwpret en snowface challenge

Door Diana Snoek

Te midden van al het coronanieuws ook even wat gezelligs. We konden er namelijk niet omheen: er was sneeuw, sneeuw, sneeuw, overal waar je keek. Heerlijk!

Vanuit de locaties kregen we een aantal vrolijke sneeuwfoto's én een filmpje van de snowface challenge toegestuurd.

Wat is the snowface challenge?

Opeens had iedereen het erover: The snowface challenge. Even was Nederland wit gekleurd en verstopt onder een dik pak sneeuw. Waar veel mensen op een slee de berg afgingen of een sneeuwballengevecht aan het houden waren, dacht ene Janneke uit Zutphen: "ik druk mijn gezicht in de sneeuw en maak hier een foto van". Samen met haar moeder en stiefvader heeft ze op auto's die bedekt waren met sneeuw een gezichtsafdruk achtergelaten. Dit leverde hilarische beelden op en het werd een heuse internetrage. Bekend en onbekend Nederland deed mee aan de nieuwe snowface challenge. Wij ook!

Bekijk hier het filmpje van de snowface challenge van de Frankelandgroep

Op de koffie bij ...

Joop Schoneveld en Gerard Bast

vrijwilligers binnen Frankeland

Door Carien Kemink

Vrijwilliger: volgens het woordenboek een gemotiveerde helper, iemand die zich vrijwillig meldt voor iets, zonder daarvoor betaald te worden.

Wat er niet bij staat, dat in heel veel situaties de extra handjes van de vrijwilliger broodnodig zijn om een organisatie soepel te laten draaien.

Daarom dit keer twee vrijwilligers binnen de locatie Frankeland aan het woord, die zich al vele jaren met hart en ziel inzetten voor de bewoners. Ik maak kennis met Joop en Gerard. Nee, niet helemaal waar, ik ken ze uit de wandelgang, want ik ben zelf ook al jaren vrijwilliger, dus ik heb ze vaak genoeg 'voorbij zien schuiven'. Altijd in de weer, je kunt eigenlijk moeilijk om ze heen, maar vandaag krijgen ze een naam. Vandaag ga ik met Joop en Gerard de diepte in, want wat doen deze twee heren zo allemaal in Frankeland?

Gerard Bast

Voor we daadwerkelijk bij elkaar op de koffie gaan, eerst even in het kort hun levensverhaal: Gerard, 68 jaar jong, geboren in de Van Beverenstraat, uit een gezin van zeven kinderen. Hij werkt 35 jaar bij Wilton Fijenoord, is getrouwd met Nel en hun zoon heet Jeroen. Gerard is in het

bezit van twee kunstheupen en een kunstknie, een beetje de man van zes miljoen, maar dan zonder dat miljoen. Wanneer hij thuis komt te zitten op zijn 56e valt hij een beetje in een gat. Hij voetbalt, tennist en biljart graag, met kunstheupen en al, maar dat geeft te weinig voldoening. Gerard krijgt het advies om vrijwilligerswerk te gaan doen, en zo start hij in 2008 in Frankeland. Wanneer zijn woning in de Morsestraat afgebroken wordt, krijgt hij de kans om in de Havenbogen te gaan wonen. Daar woont hij sinds vier jaar samen met Nel.

Joop Schoneveld

Joop is 72 jaar jong, geboren in de Pernissestraat in de Gorzen, uit een gezin van drie. Werkt in een timmerfabriek, waar hij buitendeuren maakt, maar wanneer het bedrijf failliet gaat, komt hij terecht bij Hoekloos, waar ze zuurstofflessen keuren. Hij voetbalt bij Martinit, een club die nu niet meer bestaat. Hij noemt het zelf meer 'de twaalfde man', veel talent had hij niet. Joop is vrijgezel, woont nog altijd in de Gorzen en wanneer zijn moeder in Frankeland komt wonen, bezoekt hij haar vaak en krijgt zo het idee om vrijwilliger te worden. Hij raakt werkeloos en moet solliciteren. Begin 2008 start Joop als vrijwilliger in Frankeland en omdat hij aan zoveel uren komt, wordt hij vrijgesteld van sollicitatieplicht.

Na deze twee telefonische interviews weet ik iets beter wie Joop en Gerard zijn, en met de volgende ontmoeting in de Havenzaal krijgen ze er definitief een gezicht bij.

Een gouden duo

Joop en Gerard, géén setje en ook geen komisch duo, hoewel ze allebei opgeruimd en vrolijk overkomen. Wie weet, wordt samen optreden ook ooit nog een stukje taakinvulling. Ze hebben er zin in, hun 'huiswerk' serieus opgepakt en we beginnen uiteraard ... met een kopje koffie. Hun huiswerk bestond uit het verzamelen van foto's en leuke anekdotes uit hun vele jaren bij Frankeland.

Twee duizendpoten

Recente foto's op locatie zijn momenteel lastig te maken in verband met corona. Maar te vertellen valt er genoeg. Joop werkt het grootste deel van zijn tijd op afdeling PG1, waar hij allerhande spandiensten verricht. Hij verzorgt de koffie, brengt tussen de middag bewoners naar de Havenzaal en haalt daarna de borden bij het buffet, zodat iedereen tegelijkertijd aan de maaltijd kan. Zijn tijden zijn flexibel, maar dinsdag en donderdag is hij er stevast en op donderdagavond helpt hij bij de 'Panklare'. Dit is een optreden van een aantal vrijwilligers die met accordeon, klarinet, drum en vaak ook een zanger op keyboard een optreden geven voor de bewoners.

Gerard assisteert bij het zwembad; hij begeleidt mensen het bad in en ondersteunt ze bij het zwemmen. Een mevrouw die met nog geen teen het water in durfde, heeft Gerard met heel veel geduld toch na lange tijd het zwembad in gekregen. Ze vond het heerlijk en vertrouwde hem volkomen.

Beiden lopen - indien het weer het toelaat - twee keer per week als rolstoelbegeleider met een groepje hun rondje Schiedam. De ene keer naar het Julianapark, dan weer door het centrum, weer een andere keer richting de volkstuintjes bij Vijfsluizen of de Poldervaart.

Joop zal nooit vergeten, dat 'zijn' rolstoeldame iemand in de bouw aansprak en overschakelde op vloeiend Italiaans, toen bleek dat de man buitenlander was. Hij zal ook nooit vergeten, dat hij ineens zijn cliënt kwijt was toen hij even omkeek. De bewoner was in sneltrainvaart uit zijn stoel 'gesprongen' en was al een aardig eind weg. Joop had het nakijken en het duurde even voordat ze de bewoner weer ingehaald hadden. Deze wandelingen worden door de bewoners zeer gewaardeerd, er is veel herkenning en bijvoorbeeld een ijsje eten bij La Venezia brengt veel herinneringen terug. Samen ergens iets drinken, bijvoorbeeld bij de Watertuin of in het centrum, de bewoners genieten altijd. En laten we de jaarlijkse avondvierdaagse niet vergeten, ook dan zijn de extra handen van Joop en Gerard meer dan welkom.

Samen rijden ze twee keer in de week naar de postbus, ergens bij Rotterdam Airport om de post op te halen. Die wordt gesorteerd en dan zorgen Joop en Gerard weer voor de bezorging. Ook ons magazine bezorgen deze twee heren iedere keer weer bij de bewoners en huurders van Frankeland.

Ik kan nog heel lang doorgaan. Hun lijst aan werkzaamheden is gigantisch. Zo heeft Gerard ook met bewoners op een duofiets gefietst, weliswaar met accu, maar op een bepaald moment niet meer te doen door knieproblemen. Ze hebben bewoners begeleid bij dagjes Rockanje, Blijdorp en Spido en bij het fitnessen in de fitnessruimte. Ook brengen ze met etenskarren de maaltijden rond bij bewoners. Gerard vertelt dat zijn vrouw Nel weleens aangedrongen heeft op 'een stapje terug', want hij was wel heel erg veel bezig.

Daarnaast onderhoudt hij ook nog de tennisbanen bij zijn club Los Amigos en schiet hij als 'jonkie' in de Havenbogen vaak te hulp bij andere bewoners voor kleine klusjes. Een keer in de week is er in Frankeland 's avonds klaverjassen en jokeren, ook hier is extra hulp welkom.

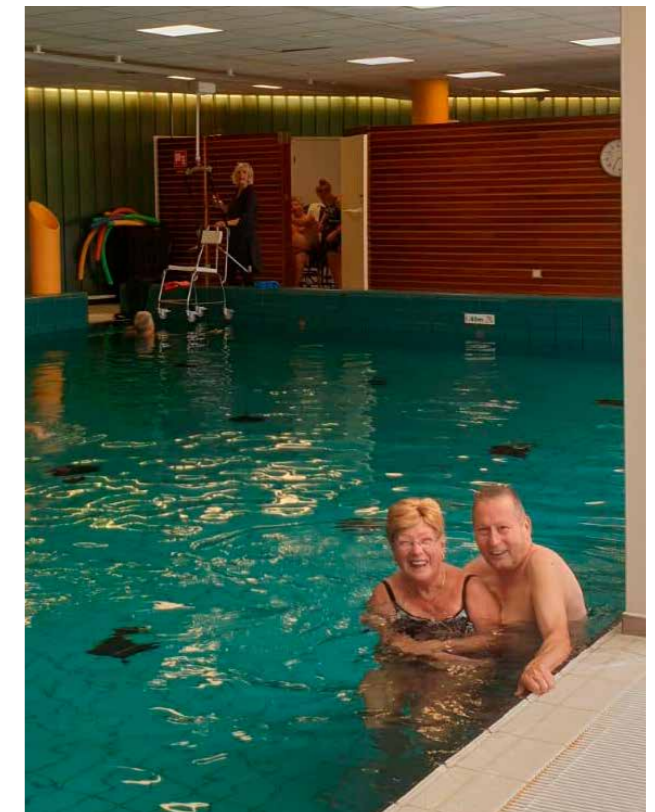
Dankbaar werk

Kortom, Gerard en Joop zijn twee bezige alleskunnners en allesdoeners. Ze doen het in eerste instantie voor de bewoners, die duidelijk waarderen wat de mannen allemaal doen. Maar ze doen het zeker ook voor zichzelf, want het vele en afwisselende werk zorgt ervoor dat ze zich nodig voelen. Bij allebei kwam het vrijwilligerswerk op een punt in hun leven, dat ze een beetje vast zaten. En het feit dat ze zich nuttig maken, geeft veel voldoening.

En natuurlijk hebben Joop en Gerard in de loop der jaren vrijwilligers zien komen en gaan. Er zaten speciale figuren tussen hoor. Zo was er ooit een, die altijd een papegaai los op zijn schouder meevoerde, ook wanneer hij als begeleider meeging met een wandeling.

Joop en Gerard, twee voorbeelden van mensen met hun hart op de goede plek. Maar zo lopen er meer rond binnen de organisatie; mensen die vaak naast hun gewone dagelijkse bezigheden tijd vrij maken om hier en daar een handje te helpen. Ze zijn onlosmakelijk verbonden met de organisatie en we zouden niet zonder hen kunnen. En dát laat de Frankelandgroep ook altijd goed merken, in woord en gebaar. Ik kan er zelf over meepraten. De waardering vanuit de directie is groot en dat maakt dat veel vrijwilligers vaak tot op zeer hoge leeftijd zich met plezier blijven inzetten. Vrijwillig is niet vrijblijvend, ook op een vrijwilliger moet gerekend kunnen worden. Dat alles bij elkaar zorgt voor een goede samenwerking.

Momenteel ligt een deel van hun werkzaamheden door de coronacrisis stil. Afdelingen zijn gesloten, de Havenzaal is dicht. Joop en Gerard kunnen niet wachten tot ze weer voor de volle honderd procent aan het werk kunnen. Ze missen vooral de aanspraak van de bewoners, want ze kennen er zoveel bij naam. Veel vrijwilligers onder ons zullen zich zeker herkennen in Joop en Gerard. Weet dan dat dit verhaal ook een beetje over jullie gaat.

Nieuws van het Steunfonds Derde Wereld

Door Astrid Hofman, Tonnie Heeren, Jel van Geffen, Gerarda van Mourik en Jos Poell

Het is inmiddels weer ruim een jaar geleden dat het Steunfonds kon vergaderen. Maar op 8 maart jl. planden de bestuursleden een bijeenkomst in Frankeland.

In de tussentijd zat het bestuur niet stil. Bestuursleden voerden overleg via internet, en zodoende konden diverse projecten worden gesteund en aanvragen in behandeling worden genomen.

Ze bogen zich over de diverse projecten en aanvragen voor het komende jaar.

Besloten is de volgende aanvragen te steunen:

- het werk in Haïti van de paters Salesianen van Don Bosco voor kleine schooltjes voor de armste bevolking;
- de opvang en begeleiding van straatkinderen en jeugd in de gevangenis door pater Henk Erdhuizen in Bolivia;
- steun aan ouderen op het eiland Fogo in Kaapverdië door de Stichting Water voor Leven;
- hulp aan gehandicapte kinderen in Indonesië door de paters van het Heilig Hart en een bijdrage aan de stichting Miremba die kwetsbare vrouwen en kinderen in Oeganda steunt.

Ook een aanvraag van Zue Mendes (werkzaam in het Jacobs Gasthuis) werd beloofd voor een kleinschalig project voor ouderen op het eiland Brava op Kaapverdië.

Bijna € 10.000 konden wij met uw steun en de steun van het bestuur van de Frankelandgroep schenken aan deze projecten! Hartverwarmend!

Wij zouden heel graag iedereen die ons steunt een persoonlijk bedankje willen sturen. Maar helaas beschikken we niet over de adressen van de schenkers. Daarom bij deze: onze dank is groot!

Wilt u ons steunen?

Maak dan uw bijdrage over naar bankrekening:

NL64 ABNA 0479473803

Ten name van Frankelandgroep
Onder vermelding van Steunfonds Derde Wereld

Bezoek van Nova

Door Marlies Engel

Afdeling 2 van Harg-Spaland kreeg een wel heel bijzondere bezoeker: kat Nova kwam op visite! Nova is een speciale raskat, namelijk een Britse korthaar Scottish Fold, ofwel Schotse vouwvoor. Bij deze katten staan de oortjes naar voren en naar binnen gevouwen.

Baasje Niels kwam op weg naar de dierenarts langs om onze bewoners zijn kat te showen. Op de afdeling wonen twee grote kattenliefhebbers. Er werd veel geknuffeld. Nova zat heerlijk op schoot en snuffelde heel de kamer rond. Een dochter van een bewoonster heeft toevallig zo'n zelfde kat en de bewoonster twijfelde dan ook even of dat niet haar dochters kat was.

Lang nadat Nova naar huis was, gingen de gesprekken nog steeds over katten en hun eigenaars.

Stukje geschiedenis

De originele Schotse vouw was een witte schuurkat genaamd Susie, die werd gevonden op een boerderij in de buurt van Coupar Angus in Perthshire, Schotland, in 1961. Susie's oren hadden een ongewone vouw in hun midden, waardoor ze op een uil leek. Toen Susie kittens had, werden er twee met gevouwen oren geboren en werd er een gekocht door William Ross, een boer en kattenliefhebber. Ross registreerde het ras bij de Raad van Bestuur van de Cat Fancy (GCCF) in Groot-Brittannië in 1966 en begon met de hulp van geneticus Pat Turner Scottish Fold kittens te fokken. Het fokprogramma produceerde 76 kittens in de eerste drie jaar, 42 met gevouwen oren en 34 met rechte oren. De conclusie hieruit was dat de oormutatie te wijten is aan een eenvoudig dominant gen. Susie's enige nageslacht was een vrouwelijke vouw genaamd Sans, een tweede kitten werd kort na de geboorte gecasteerd. Drie maanden na de geboorte van Sans werd Susie gedood door een auto. Alle Scottish Fold-katten hebben dezelfde afkomst als Susie.

Valentijnsdag is voor iedereen ...

Door Carien Kemink Foto's Elly Kramer

Coronacrisis, lockdown, avondklok; we worden voorlopig nog aan alle kanten geconfronteerd met beperkingen in bewegingsvrijheid en contacten. Maar 14 februari, VALENTIJNSDAG, komt gewoon ieder jaar terug en de viering daarvan laat zich niet tegenhouden, ook niet door een virus van deze omvang. Integendeel, juist in deze tijd wordt zo'n dag extra intens gevierd. En Valentijnsdag is niet alleen voorbehouden aan de jongere generatie. Het is voor iedere leeftijd! Misschien herinnert u zich nog dat in Vaartland de afgelopen twee jaar een gedichtenwedstrijd werd uitgeschreven, met als resultaat ontroerende gedichten van een aantal bewoners aan elkaar, een verre vriend of een lieve mantelzorger.

Dit jaar besloot Vaartland de rollen eens om te draaien en de bewoners te trakteren op een gedicht.

*Lieve bewoner
In deze moeilijke tijden
hopen we u te verblijden
met iets lekkers en een warm gebaar
Wij geven om u en staan voor u klaar
Wij missen u beneden in de zaal
Zonder uw aanwezigheid is het maar kaal
Hopelijk krijgt iedereen zijn prik
Dan geven we corona voor altijd een tik
Wij hopen u snel weer te mogen ontmoeten
U krijgt de lieve groeten
Van alle medewerkers van Vaartland*

Alle activiteitenbegeleiders kwamen speciaal op zondag 14 februari bij elkaar in Vaartland om iedere bewoner persoonlijk, zeven verdiepingen totaal, een mooie kaart aan te bieden met dit gedicht, en als verrassing een chocoladehartje en een rood mondje. Natuurlijk alles coronaproof op anderhalve meter en met zeer toepasselijke mondkapjes op.

Er werd nog dagen over nagepraat: zo'n simpel gebaar, zoveel verraste mensen, het regende complimentjes. Wat een goed idee van de medewerkers van Vaartland.

Dansmavo on tour

Door Carien Kemink Foto's John Kramer

Stel, je krijgt maandenlang dansles via een scherm en je weet op een bepaald moment echt iets moois neer te zetten. Dat wil je delen met anderen, want je bent trots op wat je geleerd hebt. Maar ... coronatijd, dus geen volle zalen of zelfs maar enig publiek, dat naar jouw prestaties komt kijken.

Zoals zoveel andere takken binnen de cultuur overkwam dit ook een groep leerlingen van de Dansmavo: een groep enthousiaste meiden (en één jongen) van rond de 14/15 jaar, die dansen als passie hebben, iets moois neerzetten en ... that's it.

Dit probleem vereiste enig creatief denken. Als het publiek niet naar de voorstelling kon komen, dan kwam de voorstelling toch gewoon naar het publiek toe. De groep jonge dansers kwam naar het publiek toe om hen ter plekke met een optreden te verrassen. De bewoners van Vaartland hadden op maandag 1 maart de primeur. Onder begeleiding van dansdocent Bjork Olsthoorn werd buiten een spetterend optreden neergezet, tot groot plezier van alle bewoners. Sommigen hadden zich met rollator en al aan de rand van het gras geïnstalleerd en zaten zo op de eerste rang, maar de meesten stonden met mondkapje op voor de ramen of op de balkons. Het ging er sprankelend aan toe en na vier dansen waren de jongelui aardig uitgeput. Daarna volgde hetzelfde optreden nog een keer aan de andere kant van Vaartland, toen kon je goed merken dat deze jeugd een tomeloze energie heeft. Even op adem

komen en aan de achterkant met dezelfde passie nog eens een optreden. Luid applaus was hun beloning en daar deden ze het uiteindelijk toch voor; ze wilden graag gezien worden.

Het is de bedoeling dat ze ook bij alle andere verzorgingshuizen in de regio hun danskunsten gaan vertonen. Mits de coronaregels dat tenminste mogelijk maken. Dé manier om leerlingen gemotiveerd en hun conditie op peil te houden. Iedereen heeft genoten. Op de dag van dit optreden werd heel Vaartland gevaccineerd, het was net of dit de opmaat was naar betere tijden. Toen de dansgroep hoorde, dat op maandag 29 maart de tweede prik gezet werd, beloofden ze die dag nog een keer terug te komen om zo het vaccineren vrolijk en positief af te sluiten. Nu maar hopen dat de groep heel snel weer echte volle zalen trekt, allemaal gevaccineerd. De jeugd heeft de toekomst ... en deze jonge dansers kunnen niet wachten om weer helemaal los te gaan in een 'normale' wereld.

Check hier een promo van de leerlingen van de Dansmavo

De leerafdeling is win-win-win voor cliënten, stagiaires en medewerkers

Door Therese van Warmerdam

De revalidatie-afdeling van locatie Frankeland heeft sinds september een leerafdeling. De cliënten zijn tevreden over alle aandacht die ze krijgen. De stagiaires zijn blij met het hoge leerniveau. En de medewerkers halen uit de begeleiding veel voldoening. “Win-win-win voor iedereen,” vinden Linda Nijgh en Angelique den Boef.

Stagiaires in coronatijd

Het idee om een leerafdeling te starten, komt van Linda Nijgh. Ze is manager Leer-en Ontwikkelcentrum Frankelandgroep voor alle vestigingen van de Frankelandgroep. Linda: “Een leerafdeling is intensief. Zes tot acht stagiaires lopen vijf maanden lang stage. En dat vier dagen per week. De vijfde dag gaan ze naar school. We hebben sinds september al een aantal groepen gehad. Ondanks de coronatijd! Dat is uniek. Veel zorginstellingen kunnen in deze coronatijd niet voorzien in stageplekken.”

24 uur per dag zorg

Voor de leerafdeling vond Linda de ideale leeromgeving: de geriatrische revalidatie-afdeling van Frankeland (LP1). De revalidatie-afdeling kan 17 cliënten huisvesten. De cliënten krijgen tijdelijk een eigen appartement. Het doel is om binnen een paar weken of maanden weer veilig en zelfstandig thuis te kunnen wonen. Daarvoor krijgen ze 24 uur per dag zorg en revalidatiebegeleiding van 14 verzorgende en verpleegkundigen.

Revalidatie-afdeling voor ouderen

Angelique den Boef, afdelingshoofd van de geriatrische revalidatie-afdeling: “We zijn een revalidatie-afdeling voor ouderen. Het gaat dus nooit over revalideren alleen; onze cliënten hebben immers al een lang leven achter de rug. Ik geef je een profielschets: een vrouw is thuis gevallen, breekt een heup en krijgt een operatie. Deze vrouw komt bij ons op de afdeling en is nog in de war van alle gebeurtenissen. Daarbij is ze diabetespatiënt. Kortgeleden heeft ze haar man verloren aan corona én de vrouw heeft ruzie met haar dochter. Het zijn vaak traumatische- of crisissituaties waarin de cliënt is beland. Een cliënt heeft dus vaak een uitgebreid individueel zorgplan. Daarbij is onze afdeling gespecialiseerd in Parkinson en orthopedische ingrepen. Al die factoren maken van onze afdeling een extreem leerzame plek.”

Ideale leerplek

Linda: “Op de afdeling van Angelique gebeurt veel meer dan op een normale zorgafdeling. De zorg is

complex, veel cliënten komen en gaan in korte tijd én de stagiaires hebben te maken met crisisopnames. Zo krijgt een stagiaire in relatief korte tijd te maken met veel verschillende zorgvragen en situaties van cliënten. Ook moeten de stagiaires leren omgaan met veel zorgdisciplines. Revalidatiezorg voor senioren vraagt een bepaald kennisniveau van stagiaires. Daarom hebben we alleen stageplekken op de leerafdeling voor verpleegkundigen in opleiding uit het derde of vierde leerjaar. Je begrijpt: ik was maar wat blij dat Angelique direct enthousiast was om op haar afdeling een leerafdeling te starten. Een leerafdeling is een vorm van ‘collectief leren’ en vraagt om een behoorlijke investering van de vaste medewerkers.”

Werken als team

Angelique: “Vijf van de 17 cliënten logeren op de leerafdeling. Die vijf cliënten krijgen, naast de gebruikelijke zorg, te maken met het leerproces van maximaal

acht stagiaires. Linda en ik kozen voor werken met een kernteam. Dit is een klein team van vaste gediplomeerde medewerkers. Ze kregen extra bijscholing om de stagiaires te kunnen begeleiden. Vooral de eerste weken krijgen de stagiaires één-op-één begeleiding. Gaat het goed, dan laten we ze steeds meer los en gaan ze samenwerken als team.”

Linda: “De stagiaires zijn beslist geen goedkope arbeidskrachten! Het zijn weliswaar extra handen, maar de vaste medewerkers draaien geen uur minder!”

Het echte leven

Angelique: “Vanaf dag één draaien de stagiaires volwaardig mee in het rooster. Ze doen mee met het echte leven. Dat betekent dat we 24 uur per dag op ze rekenen. Want een baan in de zorg betekent óók werken terwijl de rest van Nederland vakantie heeft of weekend. Willen stagiaires een vrije dag, dan zoeken ze zelf een medestudent die hen vervangt.

Geheel rechts (in bruin colbert) staat Linda Nijgh, de tweede van rechts (met zwart/witte blouse) is Angelique den Boef. Deze foto is genomen na ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen ROC-Zadkine en de Frankelandgroep. Voor de leerafdeling is uitsluitend een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met ROC-Zadkine. Zo is de mbo-opleiding zeker van stageplaatsen en de leerafdeling van stagiaires.

De nostalgieruimte: wat blijft is de herinnering ...

Door Rob Besseling

Reminiscentiegroepen

Sinds 2004 begeleidt Corrie Leroy samen met collega's en vrijwilligers Hans Speelmeijer en Nel Colet, bewoners (of bezoekers) die in een reminiscentiegroep deelnemen.

"De deelnemers halen dan bewust verwerkte positieve herinneringen op. Soms kan ook een individueel persoon op deze wijze bij mooie, oude ervaringen terugkeren die al een tijdje op een onbekende plek in het hoofd waren achtergelaten."

Nostalgiekamer

Op 1 oktober 2008 opende Schiewaegh haar nostalgiekamer waar de groepen gebruik van konden maken. Een kamer vol met gebruiksvoorwerpen uit lang vervlogen tijden, die sinds het begin van de coronapandemie (vorig jaar april) gesloten bleef. Inmiddels heeft de kamer een nieuwe bestemming gekregen: het wordt een stilletkamer, voor bewoners, familie en medewerkers. Hoewel Corrie goed kan begrijpen dat deze beslissing moest worden genomen, vertelt zij met glinsterende ogen over haar rijke ervaring in de nostalgiekamer.

Terug in de tijd

De nostalgiekamer bracht je terug in de tijd van onze grootouders. Er stond een zwarte kolenkit, zo een die je dagelijks moest vullen tijdens de ijskoude winters van de jaren zestig. Er stond ook een van de eerste wasmachines en ook een ruim 100 jaar oud fornuis. En er waren strijkijzerjes: "het ene ijzer

op de kachel, het andere om mee te strijken en als dat was afgekoeld wisselde de huisvrouw ze om", vertelde Corrie mij tijdens een eerder interview.

Ervaringen

"Als ik in de nostalgiekamer met een groepje bezig was, dan beïnvloedden de leden elkaar met hun opmerkingen. De ervaringen van de een konden immers ook soortgelijke herinneringen bij de ander wakker maken. Soms hadden we een luchtig programma door liedjes of een hoorspel op een CD af te spelen die herkenbaar waren voor de toehoorders. En herkenbaar was ook de geur van zeep die in een zeepbakje lag, dat bij een prachtig lampetstel hoort" aldus Corrie.

Weerzien na al die jaren

Ook gebeurde het dat tijdens het werken met een groep in de nostalgiekamer bleek, dat leden van de groep elkaar goed hebben gekend. Dat zij bijvoorbeeld winkeliers in Schiedam waren en dat ze zich hun gezamenlijke ervaringen weer herinnerden.

Ziel

Corrie: "Ik heb er mijn ziel en zaligheid in gestopt. We gaan in de huiskamers wel door met de reminiscentie activiteiten, want de bewoners vinden het hartstikke leuk. In de huiskamer pikken ook mensen, die niet in de reminiscentiegroep zitten, er een graantje van mee. Dat maakt wel dat het in de woonkamer minder privé is dan in de nostalgiekamer. Daar houden we natuurlijk rekening mee."

Schaatsen

Corrie vertelt "Er is behoefte aan oude voorwerpen die herinneringen wakker kunnen maken. Ik vond bijvoorbeeld schaatsen terug die ik in de groep presenteerde. Dat vonden de deelnemers heel leuk. Ze gingen er meteen mee aan de slag. Er kwamen verhalen los en we dronken er warme chocolademelk bij. Er zijn ook andere onderwerpen, bijvoorbeeld landschappen, die de deelnemers interessant vinden, daarom hebben we foto's met zulke beelden bekeken met elkaar."

er is behoefte aan oude voorwerpen die herinneringen wakker kunnen maken

Ze herinnert zich goed hoeveel plezier een van de reminiscentiegroepen had toen zij met de bewoners naar de tentoonstelling ging in het Schiedams Museum die de geschiedenis van de Hoogstraat als onderwerp had. "De bewoners herkenden mensen, winkels, plaatsen waar ze veel herinneringen aan hadden."

We gaan drie vitrinekasten regelen

"We gaan drie vitrinekasten regelen waarin een flink aantal voorwerpen uit de nostalgiekamer wordt tentoongesteld. Onze oud-bestuurder Anne-Marie van der Linden heeft ons ooit twee kostbare theepotjes geschonken. We gaan ervoor zorgen dat die straks ook in de vitrinekasten te bewonderen zijn."

Moeilijk

Corrie vond het lastig om de nostalgiekamer leeg te ruimen. Maar we gaan verder! Dit onderwerp blijft altijd een belangrijk onderdeel in het werk van de activiteitenbegeleiders.

De wonderfoon

Door Carien Kemink Foto Elly Kramer

Tja, de titel van dit verhaal vereist enige uitleg. Een 'wonderfoon', waar hebben we het over? De mobiele telefoon van tegenwoordig, waar niemand meer buiten kan, heeft zoveel snufjes en functies, dat is in mijn optiek al een goed voorbeeld van een wonderfoon. Aan het eind van dit verhaal zult u begrijpen waarom de wonderfoon met recht ook deze naam verdient.

Mariëlle Hofland van afdeling Meerzorg in Vaartland zag in de krant een verlotingsactie bij een kringloopwinkel in Maasdijk. Voor de grap deed ze mee en ... ze bleek een van de vijftig gelukkigen, die een wonderfoon gewonnen hadden. Nu zat ze zelf niet op zo'n apparaat te wachten, ze wist ook eigenlijk niet precies wat het inhield, maar toen ze haar pakketje thuis opende, was ze er toch wel erg blij mee. Mariëlle schonk de wonderfoon aan de huiskamer van de meerzorg-afdeling. De wonderfoon is een ouderwetse telefoon met de functie van een mp3-speler. Wanneer je een nummer draait, krijg je een Nederlandse hit te

horen uit vroegere tijden: Dorus, Wim Sonneveld en Louis Davids. Liedjes die bij heel veel ouderen onder ons nog goed in het gehoor liggen. Ook de vorm van de telefoon brengt herinneringen terug aan 'die goeie ouwe tijd' en de bewoners vinden het een prachtig stukje speelgoed. Ze draaien een nummer en gaan even terug in de tijd. Het levert heel mooie en ontroerende reacties op. Dat is af te lezen aan de uitdrukkingen op de gezichten, ze 'dromen' mee met het liedje, en kunnen vaak ook nog de tekst meezingen en/of neuriën. Inmiddels weten de bewoners ook dat het geen 'echte' telefoon is. Toen de activiteitenbegeleider een 1 draaide, en daarna nog een 1, en een 2, kreeg ze het volgende antwoord: "Dit is geen goede telefoon, als u in nood bent, moet u een andere telefoon pakken." Dit leidde tot grote hilariteit. De mensen genieten van de liedjes en hebben plezier: dat is wat de wonderfoon doet. En daarom is de naam 'wonderfoon' best gerechtvaardigd.

Zing!

Door Emma Baas

Het zal voor de meesten van u waarschijnlijk niet anders zijn, maar voor veel van mijn cliënten is het dagelijks leven sinds een jaar drastisch veranderd. Iedereen is uiterst voorzichtig om besmetting met het coronavirus te voorkomen. De mondkapjes hangen aan de deurknop, de desinfecterende handzeep is niet meer weg te denken van het aanrecht, de kinderen doen de boodschappen, de anderhalve meter is heilig en spontaan bezoek is al helemaal uit den boze.

Een van deze cliënten bij wie ik al vijf jaar over de vloer kom om te helpen bij het huishouden, heb ik leren kennen als een levenslustige, ondernemende en enthousiaste dame. Zij is een jeugdvriendin van André van Duin. Soms bekijken we samen nog eens de foto's waarop te zien is dat ze op de feestjes bij meneer Joop van den Ende thuis niet ontbreekt. Tot voor kort was ze kind aan huis bij Theater aan de Schie, danste en zong ze graag en boekte haar vakantie naar de villa La Sorpresa bij Frankeland. Helaas kan dit nu even niet meer. De vliegtuigen staan aan de grond, het koor waarbij ze zong is stopgezet, het theater is dicht en haar dansavonden vinden noodgedwongen geen doorgang meer. Op woensdagen ben ik altijd rond negenen bij haar. Na de koffie begin ik met mijn werkzaamheden. De ramen zijn dit keer aan de beurt. Als ik een kwartiertje op streek ben zegt ze opeens: "Hé Ding", want zo noemt zij mij, "vind je het ook niet een beetje stil hier? Zullen we de radio aanzetten?" Ze drukt op de knop en dan horen we het wonderschone liedje 'Het Dorp' van Wim Sonneveld voorbij komen:

*"Thuis heb ik nog een ansichtkaart
waarop een kerk, een kar met paard,
een slagerij J. van der Ven
Een kroeg, een juffrouw op de fiets
Het zegt u hoogstwaarschijnlijk niets,
maar het is waar ik geboren ben ..."*

We beginnen mee te zingen, couplet voor couplet, en als het refrein zich aandient schallen we er met z'n tweeën op los:

*"En langs het tuinpad van mijn vader
Zag ik de hoge bomen staan
Ik was een kind en wist niet beter
Dan dat het nooit voorbij zou gaan ..."*

Wat heeft ze toch een prachtige stem!
Ik vraag haar of ze nog meer liedjes weet van vroeger. We spitten samen in ons geheugen en het éne na het andere liedje komt tevoorschijn:

Heintje met "Mamma", Corry Brokken met "Net als toen" uit 1957. Gerard Cox laat ons weten dat die mooie zomer weer voorbij is en dat geluk heel gewoon was toen. En ook Teddy Scholten, Willy Alberti, Wim Kan en Dorus met de twee motten in zijn jas. Noem maar op! Herinnert u zich nog Adèle Bloemendaal, Piet Römer en Leen Jongewaard uit 't Schaep met de 5 poten?' Met "Het zal je kind maar wezen, yeah yeah yeah yeah!" We zingen ze één voor één en uit volle borst mag ik wel zeggen! Tijdens het stofzuigen hoor ik haar "Ding, even pauze!" roepen.

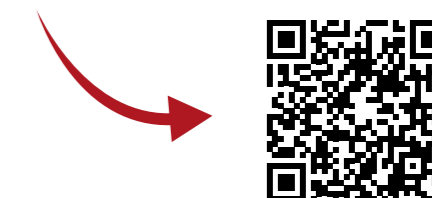
Geheel in stijl antwoord ik haar zingend met: "Laat me, laat me, laat me mijn eigen gang maar gaan. Laat me, la-haat me, ik heb het altijd zo gedaan ..." van Ramses Shaffy waarop zij Liesbeth List weer herenigt met Ramses Shaffy door het prachtige en krachtige door hen samen gezongen "Pastorale" in te zetten: "Ik heb je lief, zo lief...."

Als ik na de stofzuig met toestemming op het aanrecht sta om boven op de keukenkastjes schoon te kunnen maken, schiet haar het "Bloemetjes-gordijn" van Wim Kersten te binnen, gevolgd door "Trees heeft een Canadees". Deze carnavaleske nummers zetten ons beiden aan tot het lopen van de polonaise, mevrouw door de kamer en ik op het aanrecht met onze armen zwierend door de lucht. We moeten allebei erg lachen. "Wat zijn we toch een gek stel samen hè Ding!" Ik kan dit beamen en vraag mij tegelijkertijd af of de burens onze ietwat luidruchtige zangsessies ook kunnen waarderen. Als ik klaar ben met mijn werk en de voordeur achter mij dicht trek, hoor ik haar neuriënd teruglopen naar de kamer. Mocht het nou zo zijn dat het iets te stil wordt om u heen, probeer het dan ook eens, ZING! Het kan altijd en overal en het kost u niets.

Ook zin om even lekker mee te zingen?

Beluister hier Het Dorp van Wim Sonneveld

Waar een wil is, is een weg

Door Richeline Virginia

Er was eens ... een bewoner in Schiewaegh die graag wilde dominoën. Zeker in deze tijd, waarin hij niet met zijn vaste clubje in de huiskamer kon dominoën, miste hij dit ontzettend! De zorgmedewerkers riepen de hulp in van de welzijnscollega's om te bedenken wat we voor deze bewoner konden betekenen.

En waar een wil is, is een weg. Het resultaat van ieders inspanning was dat er een vrijwilliger twee keer in de week met deze bewoner kwam dominoën. De klik tussen deze heren was zo groot, dat we nu inmiddels zeker vier keer per week tussen 14.00 uur en 15.00 uur een hoop lol, levendigheid en gezelligheid horen vanuit dit appartement. Vriendschap voor het leven!

Ten tijde van de opmaak van deze editie ontvingen wij het trieste bericht van het overlijden van deze bewoner. Wij wensen zijn naasten veel sterkte toe bij dit verlies.

Loempia's bakken

Door Esther Karto

Foto's Miriam van Boxtel

In Harg-Spaland wordt op de huiskamers vaak gezamenlijk gekookt. Daarom durfde ik het wel aan om een wat ingewikkelder recept met de bewoners te maken. Ik heb daarvoor zelf een lekker recept om loempia's te bakken bedacht.

In de ochtend begonnen we met de voorbereidingen, namelijk het bakken van de loempiavellen. Verder hebben de bewoners geholpen met het snijden van de groenten. De heer Gonlag genoot hier duidelijk van. Hij vertelde over vroeger, dat hij graag kookte voor zijn vrouw. Het is goed te merken dat hij vroeger veel gekookt heeft, hij is heel handig met boontjes!

In de middag hebben we met de bewoners aan tafel de loempiavellen gevuld met de groenten en kip. Daarna werden de loempia's gebakken en konden de bewoners lekker smullen. De loempia's vielen zo in de smaak dat sommige bewoners er zelfs twee gegeten hebben! Natuurlijk mochten ook de medewerkers mee genieten, ook zij vonden het erg lekker.

Ik ben benieuwd wat we volgende keer gaan maken ...

Stakeholder aan het woord

Frank van Harmelen, Wijnhuis Oranje in Schiedam

Door Therese van Warmerdam

Frank van Harmelen van Wijnhuis Oranje weet precies welke wijnen de Frankelandgroep waardeert: “De generaties die nu bij de Frankelandgroep wonen en werken, zijn grotendeels opgevoed met wijn. Die zet je niet zomaar wat voor.”

Zorginstelling met wijnkaart is uniek

Wijnhuis annex slijterij Oranje levert al jaren wijnen aan alle vestigingen van de Frankelandgroep. “Minstens al dertig jaar, denk ik,” zegt eigenaar Frank van Harmelen. “Mijn vader werkte al met de Frankelandgroep. In die tijd werden nog compleet andere dranken geschonken. Mensen dronken toen bessenjenever, een jenevertje; gedistilleerd dus. Dat gold voor heel Nederland. In onze winkel gingen wekelijks zo’n 1.800 flessen jenever over de toonbank. Maar sterke drank is geen trend meer. Als ik nu in één week zes flessen jenever verkoop, is het veel. De generaties die nu bij de Frankelandgroep wonen en werken, zijn grotendeels opgevoed met wijn. Die zet je niet zomaar wat voor. Die willen een goed glas wijn. In het restaurant is zelfs keuze uit een wat duurder segment. Dat is echt uniek voor een zorginstelling.”

Droge, fruitige smaak is favoriet

Mirzet Mehmedagic, manager horeca van de Frankelandgroep: “Een van onze huiswijnen is jarenlang een succesnummer geweest. Dat was de Florentino. Die wijn haalde Wijnhuis Oranje speciaal voor ons uit Spanje. We hebben die wijn jarenlang op de kaart gehad. Maar op den duur wil je ook weer eens wat anders. De keuze van onze wijnen laten we vaak over aan Wijnhuis Oranje. Die weet precies wat we willen hebben. Onze bewoners houden van een witte droge wijn met een fruitige smaak, een Sauvignon Blanc bijvoorbeeld. Ook prosecco doet het goed, vooral als we wat te vieren hebben. Onze rode wijnen zijn vaak vol en fris, wat kruidig van smaak en een beetje rokerig ook. Niet dat ik er nou zoveel van weet; dit google ik net even. Bij Wijnhuis Oranje weten ze dat soort dingen: dat zijn wijnkenners met vinologen in huis. Zij doen ons suggesties

en dat is tot nu toe altijd raak. We kunnen met ze lezen en schrijven.”

Goede wijn uit het juiste glas

Frank van Harmelen: “Bij de Frankelandgroep willen we producten van uitstekende kwaliteit. Het is top-horeca. Dat geldt voor het eten én voor de wijnen. Zo kun je bij Frankeland rustig een hele middag met je moeder op het terras gaan zitten met een goed glas wijn. Wijn schenken ze bij de Frankelandgroep op de juiste temperatuur en in het juiste glaswerk; dus geen ballonnetjes!”

Om de hoek

Mirzet: “Wijnhuis Oranje zit aan Oranjestraat 10 in Schiedam; praktisch om de hoek van Frankeland. Dat is ideaal. Hebben we snel wat nodig, dan hebben we de wijnen binnen een kwartier in huis.

Frank van Harmelen van Wijnhuis Oranje. Zijn hand rust op twee huiswijnen die Frankeland momenteel schenkt. Dat is een rode Italiaanse wijn (Don Cosimo, Primitivo Due Palme) en een verrukkelijke witte Zuid-Franse wijn (Les Terrasses, Fontanet).

“Je kunt bij Frankeland rustig een hele middag met je moeder op het terras gaan zitten met een goed glas wijn”

Wijnhuis Oranje aan de overbekende Oranjestraat in Schiedam.

We begrijpen elkaar. Kopen we soms wat te veel in, bijvoorbeeld bij een evenement, dan neemt Wijnhuis Oranje het zonder problemen weer terug. Dat soort aspecten maakt samenwerken met lokale ondernemers aantrekkelijk. Met uitzondering van bepaalde producten van een groothandel in de regio, halen we veel producten bij lokale ondernemers uit de buurt.”

Frank van Harmelen: “Ik vind dat mooi. Het is allemaal vers bij de Frankelandgroep en van lokale ondernemers: vis van de plaatselijke visboer, brood van een Schiedamse bakker en onze wijn. Tegenwoordig is lokaal inkopen een trend, maar Frankeland heeft altijd al lokaal ingekocht.”

Essentiële winkel

Frank van Harmelen: “De bestellingen van de Frankelandgroep zijn nu minder met de restaurants op slot. Maar gelukkig doen we verder goede zaken. We zijn een essentiële winkel! Online hebben we meer bestellingen dan ooit. Omdat het nergens anders kan in deze coronatijd, maken de mensen

het thuis wat leuker met een goede wijn; een wijn die ze kan verrassen. Maar, die haal je niet bij een supermarkt. Ook de toekomst zie ik vol vertrouwen tegemoet. Straks danst iedereen op de tafels. Dan is de drank niet meer aan te slepen.”

Proosten in het restaurant

Mirzet: “De deuren van de restaurants zijn nog dicht, maar de bewoners kunnen wijn bestellen op hun afdeling. Wie wil, krijgt bij het avondeten een glas wijn ingeschonken door een van de gastvrouwen. Als straks alle vaccinaties achter de rug zijn, kunnen we hopelijk vast snel weer proosten in het restaurant.”

Neem ook eens een kijkje op de website van Wijnhuis Oranje
www.oranje.com

ZorgkaartNederland in beeld

Door Els Nauta

De Frankelandgroep krijgt regelmatig via ZorgkaartNederland.nl waarderingen binnen van bewoners, familieleden en cliënten uit de thuissituatie. ZorgkaartNederland is de grootste ervaringsite voor de gezondheidszorg waar mensen hun ervaringen met de zorg met anderen kunnen delen.

Belangstellenden kunnen zich, op basis van deze waarderingen, oriënteren op bijvoorbeeld een hulpverlener of zorginstelling en daarmee een keuze maken.

We zijn blij met deze waarderingen en houden u in Frankelandgroep Nieuws graag per kwartaal op de hoogte van de ‘cijfers’.

Waarderingen eerste kwartaal 2021

	Aantal waarderingen	Gemiddeld cijfer	Gemiddeld cijfer (sinds 2018)
Frankeland	15	8,8	9,1
Harg-Spaland	8	9,3	8,8
Jacobs Gasthuis	-	-	9,1
Schiewaegh	3	9,1	8,6
Vaartland	5	8,8	9,2
Thuiszorg Ouderen Frankelandgroep	71	8,7	9,0

Wilt u ook een waardering voor de Frankelandgroep plaatsen?

Dat kan! Ga naar www.zorgkaartnederland.nl en klik op de homepagina op de button ‘Schrijf een waardering’. Of gebruik de QR-code hiernaast. Als u hulp kunt gebruiken bij het plaatsen van een waardering, neem dan gerust contact op met de afdeling kwaliteit en communicatie van de Frankelandgroep, tel. 010 - 4264925.

U kunt ook de QR-code gebruiken om uw waardering te geven.

Märklin spoorbaan voor de dagbesteding Frankeland

interview met Anne van Leeuwen,
coördinator dagbesteding

Door Rob Besseling Foto's Peter Dane en Rob Besseling

Vorig jaar had Anne een gesprek met de heer Richard Volwerk, de echtgenoot van een cliënte die twee keer per week naar de dagbesteding komt. De heer Volwerk vertelde toen dat hij bestuurslid is van de stichting 'Meemaken in miniatuur' en dat hij mogelijk een modelspoorbaan van het bekende merk Märklin tijdelijk – in bruikleen – bij de dagbesteding kon neerzetten, als de bewoners daar interesse in zouden hebben. Dat was een héél goed idee ...!

Missie

Maar, waarom heeft een Stichting eigenlijk een modelspoorbaan te leen?

De website van de stichting is daar duidelijk in. 'De missie van de stichting Meemaken in Miniatuur is om zoveel mogelijk mensen de wereld in miniatuur te laten beleven in de meest brede zin, met name kinderen, senioren en mindervaliden. Wij willen

hen laten genieten en hen iets leren door de bijzondere ervaring van model-, maquette- en miniatuurbouw. Daarnaast beijvert de stichting zich om verzamelingen in particulier bezit met een cultuurhistorische en of maatschappelijke waarde voor het nageslacht te bewaren en tentoon te stellen.' De stichting heeft overigens hetzelfde adres als Miniworld in Rotterdam: Weena 745.

Zware baan

Op 3 maart bracht de heer Volwerk met zijn vrijwilligers de - letterlijk - zware modelspoorbaan en sloten zij alle elektriciteit aan en maakten zo de baan gebruiksklaar.

Zijn er eigenlijk wel genoeg bewoners die dit leuk gaan vinden om te doen?

Anne: "Als een cliënt voor de dagbesteding wordt aangemeld komt Halka, subhoofd en casemanager van de dagbesteding, bij de cliënt thuis voor een intake om een ondersteuningsplan op te stellen. Zij heeft dan oog en oor voor de leefwereld van de cliënt en onderzoekt wat de cliënt nodig heeft om zijn leven zo gewoon mogelijk te kunnen leven, ondanks de lichamelijke, emotionele en sociale

levensuitdagingen waarmee de cliënt mogelijk te maken heeft. Enkele cliënten bleken toen belangstelling te hebben voor technische bezigheden, daar paste de modelbaan prima in."

Workshop

Afgesproken werd dat de heer Volwerk en zijn team een week later aan de bewoners en medewerkers een workshop zouden geven over de Märklin spoorbaan. En zo geschiedde. Een aantal bewoners en enkele medewerkers waren er bij om de baan te bekijken. Al snel bleek dat er een heleboel met de baan kon (en moest) worden gedaan: miniaturen plaatsen, repareren, treinen nakijken en onderhoud plegen, en nog veel meer.

Jongensdroom

De heer Kamp, cliënt bij de dagbesteding, herinnerde zich dat hij als kind heel graag een modelspoorbaan wilde hebben, maar dat daar geen geld voor was. Hij is heel enthousiast dat er nu wel een modelspoorbaan bij de dagbesteding staat. "Een jongensdroom komt uit."

*De heer Kamp:
"Een jongensdroom
komt uit."*

Zolder

Magda Lodewijk, medewerker bij de dagbesteding, vertelde mij dat haar broer in haar jeugd heel veel tijd op de zolder van haar ouderlijk huis had doorgebracht. "Want daar had hij zijn elektrische trein opgebouwd. Ook een aardige baan, met bergen en miniaturen. Heel leuk om daar weer aan terug te denken."

Boren

De heer Volwerk en zijn collega's legden tijdens de workshop uit hoe de huisjes op de baan waren bevestigd. En hoe je aan de onderkant van de baan moet boren om een lichtje in een miniatuurtje te monteren. Want miniatuurtjes stonden er: een kermis compleet met de draaimolen, gokkasten en kramen om delicatessen te kopen en ballen te gooien. En prachtige huisjes en een interessante hoeveelheid sporen met wagonnetjes er op. Een lust om te zien, vooral als je vroeger zelf een mooie baan van Märklin hebt gehad ...

Miniworld

De heer Volwerk vertelde mij dat zijn stichting voortdurend vrijwilligers levert aan de inmiddels grote attractie in het centrum van Rotterdam. "Ik weet dat Miniworld bezig is om een nieuw onderdeel aan haar grote hoeveelheid miniaturen toe te voegen. Ze bouwen op dit moment 'Great Britain', een miniatuur van het spoorwegennet in Groot-Brittannië ..."

Neem een kijkje op de website van de stichting Meemaken in Miniatuur

Om even bij stil te staan ...

Een nieuw begin?

Door Jacolien Immerzeel

Begin januari ging ik op weg naar Zestienhoven of zoals dat tegenwoordig zo deftig heet 'Rotterdam The Hague Airport' voor de eerste vaccinatie en drie weken later volgde de tweede. Op zich niets bijzonders, maar toen ik ingeënt mijn auto weer opzocht, was ik verrast door wat die vaccinaties teweeg brachten, ik werd er blij van, van deze eerste stap op weg naar een corona-vrije tijd, zonder allerlei beperkingen. En dat gevoel werd versterkt toen ook de meeste bewoners ingeënt werden! Er gloorde iets, zoals in het voorjaar de aarde weer tot bloei komt!

Een nieuw begin, we hebben er zin in, we hebben er behoefte aan om een nieuw begin te maken. Het vertrouwen daarin moet nog wat groeien, de herinnering aan wat geweest is doet velen nog pijn. Er is aarzeling maar ook hoop en verlangen, van dromen!

Hoe vaak begin je in het leven niet opnieuw? Omdat je er zelf voor kiest, omdat je er zin in hebt, omdat er iets moois lonkt, omdat het tijd is om verder te trekken. Omdat het gras elders soms groener lijkt te zijn.

Maar ook, soms moet je opnieuw beginnen omdat het moet, omdat het niet anders kan. Je moet alleen verder, je moet verhuizen, je werk is te zwaar ... Daar is moed voor nodig en vertrouwen en doorzettingsvermogen, maar ook mensen om je heen die je verder helpen, die je warm welkom heten!

We leven toe naar de meimaand. Nog steeds een maand van herdenken, van terugdenken aan moeilijke en donkere jaren, maar ook aan het nieuwe begin na de bevrijding, waarin weer opgebouwd kon worden.

We hebben nog maar kortgeleden Pasen gevierd, Pasen met de belofte van een nieuw begin, boodschap van geloof en vertrouwen dat er door het donker een weg is naar het licht, dat het kwaad niet het laatste woord zal hebben. We zijn op weg naar Pinksteren, feest van de bezieling.

Moed, bezieling, doorzettingsvermogen en vertrouwen, dat mogen we elkaar onderweg toewensen, begin maar gewoon klein!

Vertrouwen

*De aarde lijkt dor en doods,
maar ze waakt over haar wortels.
Ingetogen en ingekeerd,
spaart zij haar krachten.*

*Met het verstrijken van de wintertijd,
komen de eerste tekenen van de lente.
Zie de nieuwe knoppen her en der.
Vol vertrouwen dat de dagen lengen
en de kou uit de lucht zal gaan.*

*Uit de donkere aarde
komen groene stengels omhoog.
Ze hebben de lente in hun bol.*

*Langzaam gaat de winter
en neemt het voorjaar haar intrek.
Traag, maar gestaag.
Weerspiegeling van vertrouwen.*

M. Hoekzema

Uitstapjes tijdens de lockdown 'Zo gewoon mogelijk'

Door Anne van Leeuwen

Hoe mooi en krachtig onze visie is besef je pas echt wanneer het 'gewone' dagelijkse leven ineens niet meer zo vanzelfsprekend is. Met familie en vrienden bij je thuis afspreken en elkaar omhelzen is niet mogelijk. Je veilig en vrij bewegen zonder mondkapje, lijkt al zo lang verleden tijd.

Ook op het werk moet er voortdurend worden gelet op de veiligheid van de bewoners, cliënten en medewerkers en dat vraagt steeds om creatieve oplossingen. Zoals onze gezellige en leerzame jaarlijkse beleidsdagen ook aangepast werden met de slogan 'als het niet kan zoals het moet, dan moet het maar zoals het kan' en dan blijkt dat het op een andere manier ook heel leuk en leerzaam kan zijn.

De cliënten van de dagbesteding zijn nog dagelijks heel blij dat wij open zijn, maar zij snakken ook weer naar het 'gewone' leven en missen de uitstapjes. Het team van de dagbesteding keek naar mogelijkheden en door 'om te denken' in 'zo gewoon mogelijk' en 'dan moet het maar zoals het kan', ontstonden heel eenvoudige en creatieve ideeën.

Inmiddels zijn twee cliënten met het busje en een medewerker naar Hoek van Holland geweest en twee cliënten en een medewerker naar Scheveningen. Dat zij ervan genoten hebben, is wel te zien op de foto's en natuurlijk worden nog meer uitstapjes georganiseerd.

Boetseren

Door Marlies Engel

Creatief bezig met klei! Deze activiteit bleek een groot succes: veel bewoners van Harg-Spaland namen deel aan deze activiteit en ze konden hun fantasie de vrije loop laten. Met veel plezier werden verrassende en originele werkstukken gemaakt. Het was leuk om te zien dat diverse bewoners figuren maakten die te maken hadden met hun verleden; er werden schepen en broden gemaakt en er is zelfs een heuse pastoor geboetseerd!

Al knutselend kwamen de verhalen over vroeger vanzelf naar boven en werd er heel wat afgekletst bij een lekker advocaatje met slagroom. Als de creaties gedroogd zijn kunnen de bewoners ze ook nog beschilderen. Een zeer geslaagde middag!

Met de hobbykar door Schiewaegh

Door Ingrid Woelms

Wat het werk als activiteitenbegeleider binnen deze organisatie zo mooi maakt, is dat je iedere dag weer de ruimte en middelen krijgt om door middel van je eigen creativiteit en enthousiasme een lach op het gezicht van mensen te toveren.

Het voelt goed dat je de 'leuke dingen' mag inzetten om iemand anders een goed gevoel te geven. Ik moet hierbij eerlijkheidshalve wel bekennen dat dit in coronatijd soms best een uitdaging is. Vanwege de coronamaatregelen mogen of kunnen we lang niet alles wat we zouden willen organiseren.

Maar ... waar een wil is, is een weg. Als plan A niet mogelijk is gaan we over op plan B (of C, of D of zover het nodig is). En als de mensen niet naar de activiteiten kunnen, dan komen de activiteiten toch gewoon naar de mensen?

Nieuwe ideeën

Het mooie aan deze verder vooral nare tijd is dat we in ons werk gedwongen worden om anders te kijken naar het activiteiten aanbod. Juist omdat er nu veel meer bewoners en huurders noodgedwongen op hun appartementen verblijven, wilden de activiteitenbegeleiders van Schiewaegh daarop inspelen. Dus na een flinke brainstormsessie kwamen wij met onder andere dit idee: de hobbykar!

Gezellig praatje

Met een kar gevuld met hobbyspullen waar de mensen zelf mee aan de slag kunnen in hun appartement, lopen wij inmiddels geregeld alle appartementen én huurwoningen van de somatische afdelingen langs. Puzzelboekjes, kleurplaten, brei-, haak-, of borduursetjes, CD's en DVD's, boeken, met deze kar zijn we van alle markten thuis! En nu we het toch over markten hebben: zou u de hobbykar ook eigenlijk wel kunnen zien. Een kraampje waar we een gezellig praatje met de mensen maken, terwijl zij op hun gemak ons aanbod bekijken. Met als verschil met de markt

dat de hobbykar tot aan de voordeur komt en dat wat wij aanbieden, ook nog gratis is! Want naast het feit dat we de mensen iets van vermaak willen aanbieden, willen we vooral dat praatje met hen maken en de mensen blijven zien.

Melodietje

Om de beleving van de hobbykar zo leuk mogelijk te maken, hebben we samen met de muziektherapeut van Schiewaegh zelfs een vrolijk liedje over de hobbykar geschreven op de tekst van het smurfenlied van Vader Abraham:

*'Dit is de kar, je ziet 'm staan
Met hobbyspullen, kijk 'm gaan
Haken, breien, DVD's
Boeken, puzzels en CD's
Anderhalve meter houden wij aan
Dit is voor het veilige voortbestaan
Desondanks maken wij een feest
Creativiteit verruimt de geest!
Gevolgd door heel veel 'lala lalalala lalalala!'*

Glimlach

Uiteraard begrijpen wij dat we met onze hobbykar, waar we overigens erg trots op zijn, niet de gezelligheid van de activiteiten vervangen. De kar is voor ons vooral een manier om aan de mensen te laten zien dat we er voor hen zijn, dat we aan hen denken en vooral ook met hen mee willen denken. En als je dan met je gevulde kar en vrolijke liedje een lach op iemands gezicht kan toveren, dan doen wij dat heel graag!

Archief Schiedam

Zonder ouders naar Drenthe

Door Caroline Nieuwendijk

Begin september 1944 zag het er naar uit dat Nederland snel zou worden bevrijd. Geallieerden zetten op 17 september een grootschalig luchtoffensief bij Arnhem en een grondoffensief vanuit België in om ook het Nederlands grondgebied boven de rivieren te veroveren; de operatie Market Garden.

**DIT MEISSIE HEB OOK
HONGER SCHIEDAMSE
KINDERUITZENDINGEN
TUSSEN 1940 en 1946**

Caroline Nieuwendijk

Helaas mislukte deze operatie. Door het mislukken van Market Garden was er vanaf het najaar van 1944 geen verbinding meer mogelijk met het bevrijde zuiden. Doordat de Nederlandse regering de spoorwegstaking had uitgeroepen, kon er bijna niets vervoerd worden. Hierdoor ontstond in het westen een groot tekort aan brandstof en voedsel.

Honger

De nood maakte mensen steeds creatiever in het bedenken van wat je allemaal kon eten. Suikerbieten, oorspronkelijk veevoer, kwamen op het menu te staan. Van de bieten werden koeken, stroop, pap, soep en stampot gemaakt. Meestal werden de bieten geraspt en het sap gekookt, zodat het stroop werd. Van de pulp van de bieten werden koeken gemaakt waar de stroop overheen ging. Suikerbieten hebben een heel eigen, scherpe smaak. Dea, toen negen jaar, vertelt: “De smaak was

Schoolfoto van Dea (rechts) en Ada (links) de Vries in de zomer van 1943.
Fotograaf onbekend, Gemeentearchief Schiedam beeldnr. 34798

scherp, ik vond het niet heel echt vies, maar het werd heel scherp, heel scherp hard en rauw. Maar ja, je hebt honger.”¹ Om in de Hongerwinter voor noodvoedsel te zorgen en kinderen naar het noorden of oosten te brengen waar meer voedsel was, werd met toestemming van de Duitsers het Interkerkelijk Bureau (IKB) opgericht. De kinderen die uitgezonden werden, kregen eerst een medisch onderzoek door de schoolarts Jeanette van Haaften. Pas als ze erg ondervoed waren, mochten ze mee met het IKB.

Per vrachtwagen

De kinderen gingen meestal met een vrachtauto, waarvan het laadgedeelte met een zeildoek was overspannen, naar hun bestemming. Vertrek was rond spertijd, dat was veiliger, want de geallieerden schoten op alles wat op de weg reed. Het aantal kinderen per vrachtwagen wisselde, naar gelang de

grootte van de wagen waren dit ongeveer twintig tot vijfendertig kinderen. Soms zaten er al andere kinderen of volwassenen in het laadgedeelte. Het was erg koud dus de kinderen hadden dekens en stro om zich warm te houden.

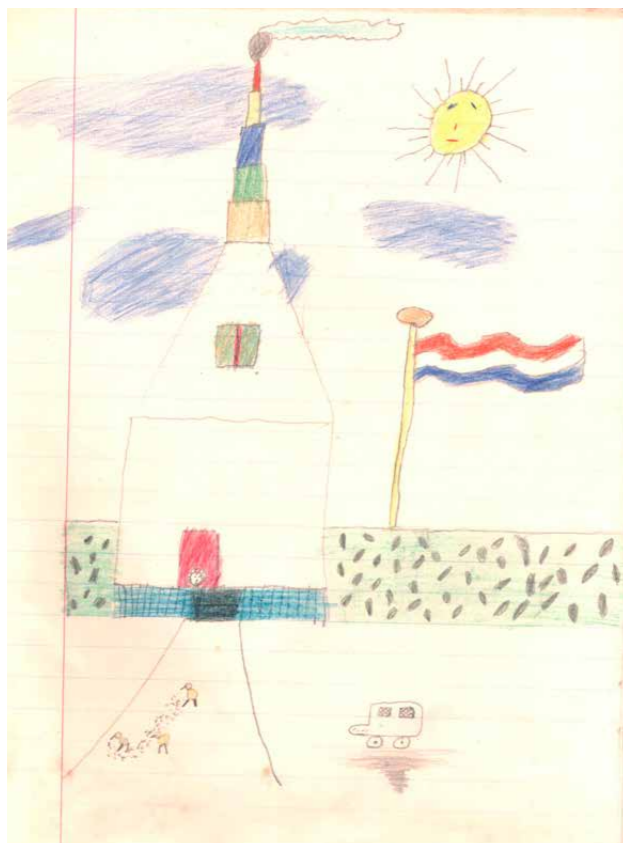
Dea vertelt wat er gebeurde als er vliegtuigen overkwamen. “En dan moeten we er dus allemaal uit. Een keer hebben we in een vieze greppel gelegen – er was nergens verlichting natuurlijk – met vieze drek en veel viezigheid en zo. Zo moesten we allemaal weer vies in die auto. En ook dat de auto’s stopten omdat de Duitsers kwamen en die schenen dan met zaklantaarns naar binnen. Die wilden weten wat erin zat.”

Door de controles en de beschietingen duurde de rit van Dea naar Runnersworld bij Meppel in Drenthe de hele nacht. Ze waren ’s avonds om kwart over acht weggereden maar kwamen pas tegen de morgen aan.

Dea huilde veel in de vrachtauto tijdens de heenreis. “Ik weet dat ik het meest huilde. Ik kan me dat niet voorstellen, want ik ben helemaal geen huilebalk, maar ik vond het zó vreselijk, ik mocht het eerst uit de auto. Op een gegeven moment worden de kinderen verdeeld naar de adressen die ze hadden natuurlijk. Ik mocht er het eerst uit en toen bracht die vrouw me naar het adres. Aangebeld en die man deed open en het eerste wat hij zei – hij stond hoger op een soort stoepje, denk ik – ‘oh, we hadden een jongetje besteld, we hadden helemaal geen meisje besteld’ en dan sta je daar meisje te zijn en dat is het dan. Nou ja, dan moet je toch naar binnen, terwijl je niet besteld was. Dat vond ik heel erg.”

Weer en meer eten

Veel kinderen kregen pas op hun pleegadres weer behoorlijk te eten. In de brieven naar huis was eten een belangrijk terugkerend onderwerp. Dominee Verspuij, waar Dea verbleef, schreef haar ouders na aankomst een brief om hen gerust te stellen.

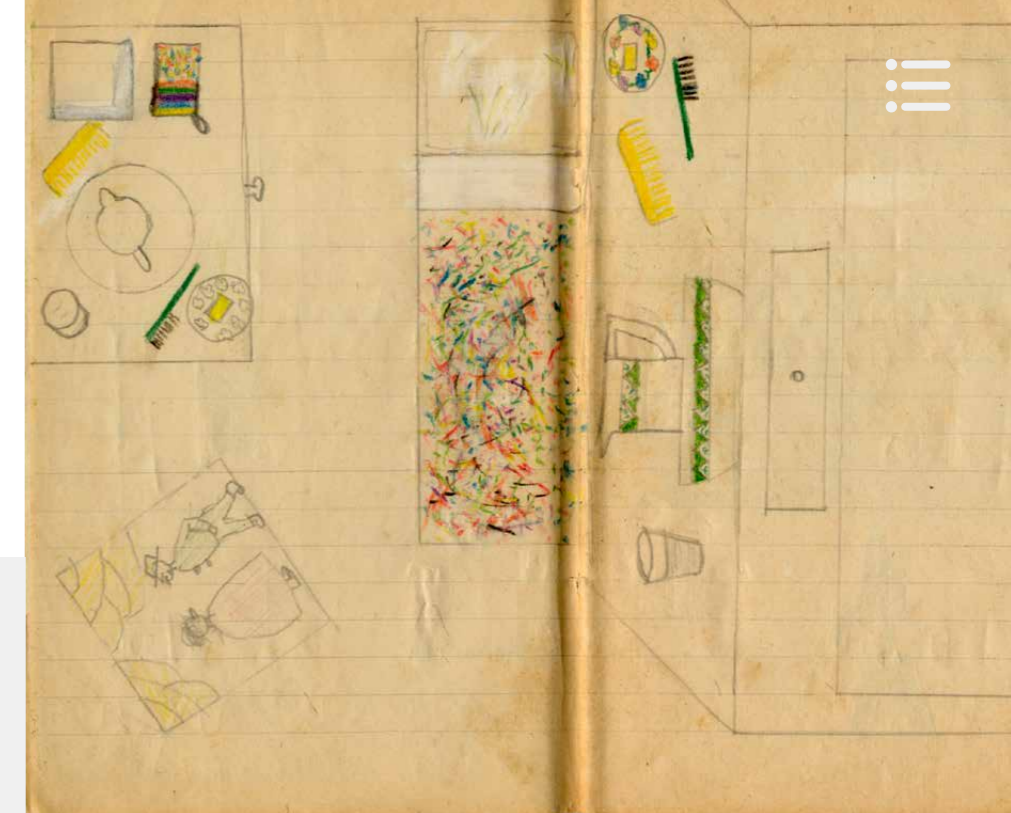
Hij vertelde dat Dea en haar zusje Ada, die bij de koster was ondergebracht, heel prettige kinderen waren. “Ik kan u verzekeren dat wij het goede voor hen zullen zoeken. Ze kunnen hier eten naar harte-lust; alleen doen we het de eerste dagen kalm aan om ze wat aan de Deutsche kost te laten wennen.”

Nieuw pleeggezin

Bij aankomst op het pleegadres was het niet duidelijk hoe lang de kinderen daar zouden blijven. De kinderen die in januari, februari of maart aankwamen, bleven tot eind juni. Doordat de uitzendperiode langer duurde dan verwacht, waren er soms omstandigheden waardoor het kind niet langer bij het pleeggezin kon blijven. Als bijvoorbeeld de pleegmoeder ziek werd of op het punt stond te bevallen, was er niemand meer om voor het pleegkind te zorgen en moest er een nieuw pleegadres worden gevonden. Dea herinnert zich dat de dag naderde dat haar pleegmoeder een baby zou krijgen. “En toen zei hij (dominee Verspuij) tegen mij: ‘nu moet je weg, want nou kunnen we je niet meer hebben’.”

Dea is met een koffertje bij het kruidenierswinkelje iets verderop gezet met de opdracht om mensen te vragen haar onder te brengen. Ze denkt dat ze dat niet gedurfd heeft. In ieder geval stond ze er 's avonds nog. “Toen ging de winkel dicht en waren daar kindertjes aan het spelen en toen ging ik meespelen, maar die moesten op een gegeven moment naar huis toe en toen was het ‘waar blijf jij?’ Ik zeg: ‘dat weet ik niet, ik heb geen huis meer, ik heb niks meer’ en toen zijn die kinderen aan het zoeken gegaan en die kwamen op een gegeven moment met een adres voor me, waar ik mocht komen.”

Tekening gemaakt door Dea van de bevrijding. Kinderuitzendingen 2009.007 nr. 30, Dea Jense-de Vries

Tekening van Dea van haar slaapkamer, links de plattegrond met bed en tafel, rechts nog een keer de tafel met het lampetstel. Kinderuitzendingen 2009.007 nr. 30, Dea Jense-de Vries

Voor Dea zou haar verblijf bij de familie Homans niet het laatste adres zijn. Haar tweede pleegmoeder moest op een bepaald moment geopereerd worden. Dea kon toen niet meer blijven en ging naar haar derde adres bij de familie Van Noord, waar ze het erg naar haar zin had. Pleegouders hielden meestal het gewicht van de kinderen nauwlettend in de gaten. Bij aankomst op haar derde pleegadres schreef de nieuwe pleegmoeder van Dea: “Maar ze is niet veel aangekomen. Ada ziet er beter uit. Maar als ze weer in Schiedam is, zal het wel weer gaan.”

Bevrijding

Kinderen die op het platteland waren, herinneren zich optochten met versierde boerenkarren van na de Bevrijding maar ook de ‘moffenmeiden’ op het marktplein. Dea: “... en toen keek ik 's morgens door dat raam naar buiten en toen kwamen er op een paard en wagen, op zo'n kar, allemaal vrouwen met kaalgeschoren hoofden. Dat werd toen gedaan, dus dat vond ik een vreselijk gezicht en een bijzonder gezicht natuurlijk ook. Daar snapte je niks van, dan sta je daar en een gejoel en een geschreeuw, dat vond ik wel weer vreselijk erg. Dat je allemaal die vrouwen voorbij zag gaan op zo'n kar, allemaal vrouwen echt kaal, niet een beetje kaal, geen jongenskoppie; kaal.”

Boek: Dit meissie heb ook honger

Dea was één van de circa duizend Schiedamse kinderen die in de Hongerwinter vertrok om op het platteland aan te sterken en de bevrijding af te wachten. Ook na de bevrijding gingen duizenden kinderen naar een pleeggezin om bij te komen. Ditmaal niet alleen in eigen land maar ook in België, Frankrijk, Zwitserland, Denemarken, Zweden en Engeland.

Gemeentearchiefmedewerker Caroline Nieuwendijk schreef op basis van uitgebreid bronnenonderzoek en vele interviews het boek ‘Dit meissie heb ook honger – Schiedamse kinderuitzendingen tussen 1940 en 1946.’ Uitgever: dr. K. Heeringa Stichting, ISBN: 9 789073 677340, Bladzijdes: 288 Prijs: €25,-, Bestellen: contact@schiedam.nl of via Het Schiedams Boekhuis of Post Scriptum.

geld in bewaring		snoer		sluipwesp	zeer warm	glazuur		Cubaanse sigaar	6	rijwiel
gegrinnik										
15				5		vriend				
kramp				voormalige Baskische beweging				vanaf		
kring				kleur				gerecht		
	13					land in Azië				
						overleg				
rode bloem		haarkleur			8					
1					Spaanse uitroep			onbepaald voornaamwoord		9
optisch hulpmiddel		beukpaal								
		een en ander								
			11	noot			koud groentegerecht	gekookte meelballetjes		mobieltje
				pausenaam						
steekschop	van tevoren pasklaar gemaakt		langdurige verhuur			4			14	
			bijzonderheid							
		2			deciliter			rund		
					naaigerei			klap		
hap		Griekse godin				10	uitgedreven lucht			
		gesnapt								
				rijdier					3	plakmiddel
				mij						
raamwerk		12					ongedierte			
wankel										
							maand		7	
gereedschap				service						

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

6					7		2	
5		1	4	6			7	
3						4		
				4		6	3	5
2		6	8			7	1	
0					1		4	
7					3			
		2				5		
1	3							

Winnaars van de puzzels uit de vorige editie van Frankelandgroep Nieuws

Puzzel met als oplossing: haarverzorging

mevrouw W. Goldman-Schultz, Olof Palmeborg 114, Schiedam
 mevrouw W. de Wolff, Willem Andriessenlaan 68, Schiedam
 mevrouw L. Koning-Groenendaal, Matlinge 789, Schiedam
 mevrouw Van Es-Thijssen, appartement 632

Frankeland / Jacobs Gasthuis
 Harg-Spaland
 Schiewaegh
 Vaartland

Sudoku met als oplossing: 3

mevrouw J. Velzing, Maasboulevard 25, Schiedam
 mevrouw Heij-de Braak, Willem Andriessenlaan 1, Schiedam
 de heer/mevrouw A.W. Verbruggen-van Veen, Nieuwe Damlaan 817, Schiedam
 mevrouw Kortekaas-Breure, appartement 606

Frankeland / Jacobs Gasthuis
 Harg-Spaland
 Schiewaegh
 Vaartland

Van harte gefeliciteerd. Bij de receptie van uw locatie ligt een waardebon van € 15,00 voor u klaar.

De oplossing(en) van de nieuwe puzzel(s) kunt u tot uiterlijk maandag 3 mei inleveren bij de receptie van uw locatie, dan wel mailen naar fgn.redactie@frankelandgroep.nl.

Onder de goede inzenders van één of beide puzzels worden waardebonnen van € 15,00 verloot.

Naam

Adres

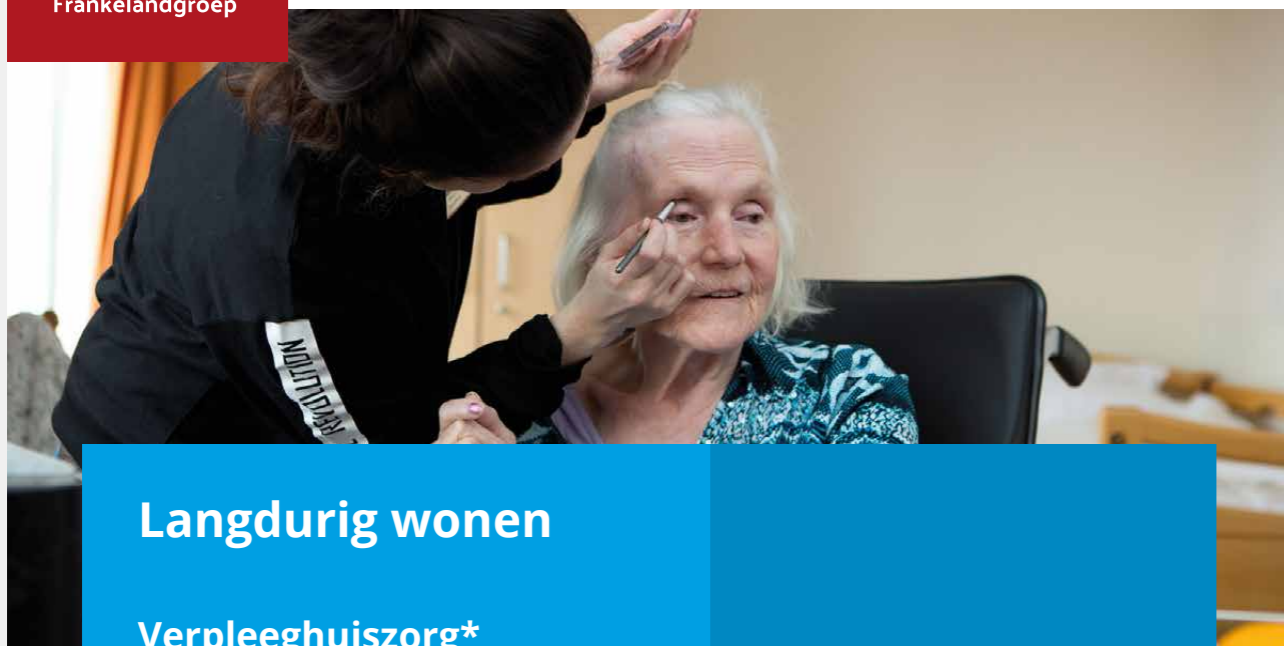
Postcode en woonplaats

Sudoku Puzzel

Intramuraal verblijf

locaties en contactgegevens van de Frankelandgroep

Langdurig wonen

Verpleeghuiszorg*

- Frankeland (waaronder gespecialiseerde Parkinson afdelingen en een Korsakov afdeling)
- Harg-Spaland
- Schiewaegh

Zorgcentrumzorg*

- Harg-Spaland
- Jacobs Gasthuis
- Schiewaegh
- Vaartland

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

* Echt)paren)appartementen beschikbaar

Tijdelijk verblijf

Kortdurend verblijf

- Frankeland
- Harg-Spaland
- Jacobs Gasthuis
- Schiewaegh
- Vaartland

Revalidatiezorg

- Frankeland

Crisisverblijf

- Frankeland

Palliatieve zorg

- Schiewaegh

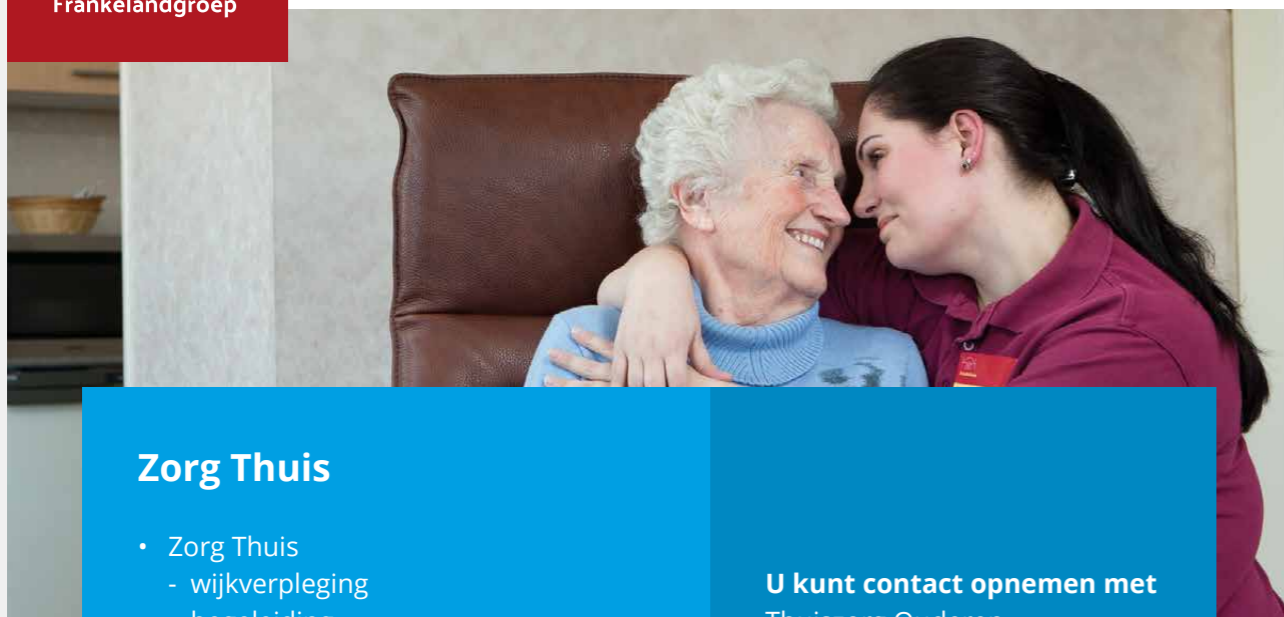
U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Zelfstandig wonende senioren

aanbod en contactgegevens van de Frankelandgroep

Zorg Thuis

- Zorg Thuis
 - wijkverpleging
 - begeleiding
 - ondersteuning bij het huishouden
- Casemanagement dementie
- Personenalarmering

U kunt contact opnemen met
Thuiszorg Ouderen
Frankelandgroep (TOF)

010 707 41 12

Welzijn en dagbesteding

- Welzijnsactiviteiten
- Diverse ontmoetingscentra
- Vervoersmogelijkheden vanuit/naar de Frankelandgroep locaties (regio NWN)
- Sport- en Recreatieclub
- Vakantiemogelijkheden Rockanje en Spanje
- Visiteclubs
- Dagbesteding / dagbehandeling
- Roze Salon
- Horeca- en maaltijdvoorzieningen

U kunt contact opnemen met
Coördinator / hoofd welzijn

Rob vd Berg (Rockanje)
Jolanda Keldermans (Spanje)

Coördinator visiteclubs

Coördinator dagbesteding

De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Huur- en aanleunwoningen

Zelfstandig wonen met Zorg Thuis binnen de (aanpalende) wooncomplexen van de Frankelandgroep

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Behandeling

- Specialist ouderengeneeskunde
- Fysiotherapie, ergotherapie, logopedie en diëtiëk
- Expertise op het gebied van Parkinson en Korsakov
- Alzheimer Café
- Parkinson Café

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

Tijdelijk verblijf

- Kortdurend verblijf
 - na een ziekenhuisopname
 - vanwege een medische hulpvraag
 - voor ontlasting van mantelzorg
- Revalidatiezorg
- Crisisverblijf
- Palliatieve zorg

U kunt contact opnemen met
De maatschappelijke dienst

010 426 49 25

